

PROPOZYCJE ZMIAN PODATKÓW

Spis treści:

Prolegomena.....	2
Podatek VAT w Polsce.....	3
Analiza przychodów Państwa a podatek VAT.....	4
Założenia ujednoczonej stawki podatku VAT.....	9
Wady i zalety zmiany systemu podatkowego.....	12
Propozycje zmian.....	14
Podatki dochodowe z działalności w Polsce.....	16
Opodatkowanie działalności gospodarczej w krajach UE.....	20
Analiza przychodów Państwa a podatek CIT/PIT.....	26
Jaki jest dobry podatek CIT w Polsce?.....	30
Jak łatwe jest rozliczanie podatków w proponowanym systemie podatkowym?.....	36
Zasady legislacyjne i propozycja zmian aktów prawnych dla zmodyfikowanego systemu podatkowego.....	37
Wnioski końcowe.....	41
Bibliografia.....	42

Prolegomena

Współcześnie dobry system podatkowy musi uwzględniać następujące kwestie:

- 1. Zasadę korzyści** – ludzie powinni płacić podatki proporcjonalnie do korzyści, które osiągają z konsumpcji dóbr publicznych.
- 2. Zasadę możliwości zapłaty** – wysokość podatku powinna być uzależniona od możliwości jego zapłaty przez podatnika.
- 3. Sprawiedliwość poziomą** – równe traktowanie osób, które znajdują się w takiej samej sytuacji.
- 4. Niskie koszty poboru** – koszty te powinny być sprowadzone do minimum.
- 5. Nieuchronność opodatkowania** – po to, by podatnik nie starał się uniknąć podatku.
- 6. Neutralność** – system podatkowy nie powinien zniekształcać alokacji dokonującej się na rynku, w tym szczególnie nie powinien negatywnie wpływać na decyzje dotyczące podaży pracy i kapitału.
- 7. Dogodność dla podatników** – system powinien być prosty, przejrzysty i zrozumiały dla podatników.

Podatki są instrumentem technicznym zapewniającym określone dochody budżetowi państwa. Podatki powinny być proste i jednoznaczne, bez ulg i odliczeń. Zasady dobrego systemu podatkowego sformułował ojciec ekonomii – Adam Smith.

W Polsce, podobnie jak i na świecie, podatki dzielą się na:

a) bezpośrednio, czyli: podatek dochodowy od osób fizycznych, podatek dochodowy od osób prawnych, podatek od spadków i darowizn, podatek od czynności cywilnoprawnych, podatek rolny, podatek leśny, podatek od nieruchomości, podatek od środków transportowych, podatek od posiadania psów.

b) pośrednio, czyli: podatek od towarów i usług, podatek akcyzowy, podatek od gier.

Dążenie do ujednoczenia podatków VAT, PIT i CIT było już podstawą analiz wielu osób i organizacji np. CASE czy PricewaterhouseCoopers. Ostatecznie ich działania nie wywołały zmian w rządowych decyzjach związanych z systemem podatkowym.

Niniejsze opracowanie jest wstępną wersją rozważań związanych ze zmianą podatku VAT, CIT i PIT. Przedstawione propozycje wymagają jednak dokładnych analiz ekonometrycznych, opartych o stosowne modele analityczne.

Podatek VAT w Polsce

Podatek od towarów i usług jest formą podatku obrotowego[1], stosowaną obecnie w większości krajów świata, również w Polsce.

Do 1993 roku w Polsce funkcjonował podatek obrotowy, jednofazowy, ze stawką 20% od ceny sprzedaży dóbr materialnych i 5% od ceny sprzedaży usług. Był on płacony tylko w odniesieniu do dóbr i usług konsumpcyjnych - dobra i usługi produkcyjne były z niego zwolnione. Ustawa podatkowa przewidywała wiele zwolnień od podatku obrotowego (np. w odniesieniu do towarów pierwszej potrzeby) oraz odstępstw od stawki zasadniczej (np. wyższy podatek od towarów luksusowych). Małe przedsiębiorstwa rzemieślnicze płaciły, w zależności od rodzaju prowadzonej działalności i wielkości zatrudnienia, podatek mieszany - obrotowo-dochodowy, w formie opłaty skarbowej, karty podatkowej lub ryczałtu podatkowego.

Wady obu form podatku obrotowego zlikwidował podatek od wartości dodanej (popularnie zwany VAT – ang. Value Added Tax), wprowadzony w Polsce w styczniu 1993 r. ustawą z dnia 8 stycznia 1993 r. o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym. Od 1 maja 2004 r. reguluje go ustawa z dnia 11 marca o podatku od towarów i usług. Zmiana ustawy regulującej podatek VAT była konieczna ze względu na przystąpienie Polski do Unii Europejskiej.

Wprowadzając system podatku VAT, Polska uczyniła pierwszy krok w kierunku dostosowania swojego systemu podatkowego do uregulowań obowiązujących w Unii Europejskiej. Podatek ten obciąża w ostatecznym rozrachunku konsumpcję w kraju. Wyróżniamy podatek należny, który obciąża sprzedaż towarów i usług, oraz podatek naliczony, który jest płacony przez podatnika przy zakupie oraz imporcie towarów i usług. Istota podatku od towarów i usług polega na możliwości odliczenia od podatku należnego w danej fazie obrotu, podatku naliczonego w fazie poprzedniej. Kwota tego podatku należnego jest wykazywana w fakturach wystawionych przez podatnika odbiorcom, zaś kwota podatku naliczonego określona jest w fakturach wystawionych podatnikowi przez dostawców.

Ważne jest wskazanie, iż VAT jest podatkiem konsumpcyjnym, czyli im więcej kupujemy, tym więcej oddajemy fiskusowi. Notowane wzrosty płac i koniunktury dają naturalny efekt wzrostu dochodów budżetowych. Dodatkowo powszechne jest dążenie polskiego rządu do obejmowania tym podatkiem jak najszerszych grup towarów i usług.

Polskie rozwiązania w zakresie stawek są zgodne z przepisami VI Dyrektywy Rady UE. Zgodnie z nią, stawka podstawowa stosowana w krajach członkowskich nie może być niższa niż 15%. Natomiast stawka obniżona, o ile państwo członkowskie zdecyduje się taką wprowadzić, nie może być niższa niż 5%, chyba że uzyskane derogacje przewidują inaczej. Ponadto przepisy tej Dyrektywy nakładają na państwa członkowskie obowiązek stosowania niektórych zwolnień od podatku, a także stosowania stawki 0% (zwolnienia z prawem do odliczeń)[2].

Zgodnie ze strategią podatkową Ministerstwa Finansów, możliwość ujednoczenia stawek

podatku VAT, czyli zastosowania jednej stawki na wszystkie towary i usługi (z wyłączeniem zwolnień przedmiotowych, eksportu i dostaw wewnątrzspółnotowych oraz innych zwolnień nałożonych zgodnie z VI Dyrektywą Rady UE), powinna stać się przedmiotem szerokiej dyskusji i analiz. **Należy jednak pamiętać, iż ustalenie poziomu jednolitej stawki podatku powinno być dokonane tak, by dochody budżetowe nie zmniejszyły się, a sytuacja finansowa gospodarstw domowych nie uległa pogorszeniu[3].** Cel ten powinien stać się wyznacznikiem konstrukcji propozycji nowego systemu podatkowego.

[1] Podstawą opodatkowania jest przychód ze sprzedaży dóbr i usług czyli obrót. Skala podatku jest liniowa zazwyczaj jednolita dla wszystkich dziedzin działalności gospodarczej

[2] Strategia podatkowa, www.mf.gov.pl

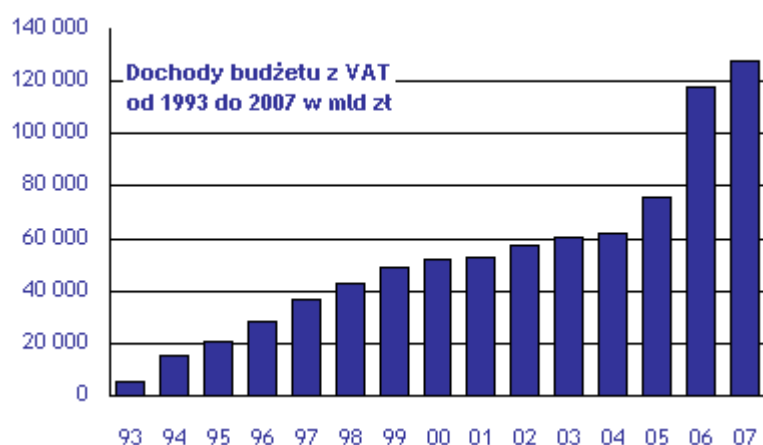
[3] j.w.

Analiza przychodów Państwa a podatek VAT

Polska ma wysoką stawkę podstawową VAT. Jest ona wyższa niż w większości krajów UE.

Wpływy podatkowe zasilające budżet państwa są 4-krotnie większe od przychodów podatkowych zasilających budżety jednostek samorządu terytorialnego. O takiej proporcji decydują przede wszystkim wpływy z dwóch podatków pośrednich, tj. VAT-u i akcyzy, które stanowią dochód wyłącznie budżetu państwa. Suma wpływów z tych dwóch podatków stanowi ponad połowę wszystkich dochodów podatkowych osiągniętych łącznie przez budżet państwa i budżety samorządowe [1].

Rys.1. Dochody budżetu z podatku VAT

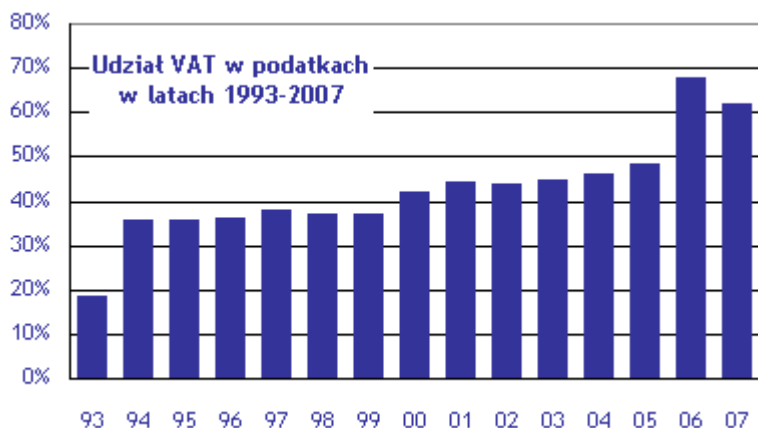
Źródło: Money.pl na podst. analiz z wykonania budżetu przeprow. przez NIK oraz informacji o wykonaniu budżetu za 2007 r., przedstawionej przez rząd.

Podatek od wartości dodanej, czyli VAT, jest mniej zauważalny niż podatek dochodowy – nie robimy dorocznego rozliczania zapłaconego VAT, tak jak w przypadku PIT-u. VAT do

połowy 2011 roku przyniósł budżetowi ponad 1.100 mld zł. **Podatek VAT ma jeszcze jedną ważną cechę: jest skomplikowany i niejednoznaczny.**

Rocznie statystycznie każdy Polak płaci ponad 3 tys. zł. VAT-u.

Rys.2. Udział VAT w innych podatkach

Źródło: Money.pl na podst. analiz z wykonania budżetu przeprowadzonego przez NIK oraz informacji o wykonaniu budżetu za 2007 r., przedstawionej przez rząd.

Wyraźny wzrost udziału podatku VAT w ogólnych przychodach budżetowych widać szczególnie wyraźnie po naszej akcesji do UE i po wprowadzeniu dla przedsiębiorców opodatkowania liniowym podatkiem dochodowym w wysokości 19 %.

Rys.3. Zestawienie dochodów podatkowych w latach 2008 i 2009 (w mln zł)

DOCHODY PODATKOWE	2008	2009	wzrost procentowy
podatek od towarów i usług	111 700	116 880	5%
podatek akcyzowy	52 200	58 110	11%
podatek od gier	990	1364	38%
podatek dochodowy od osób prawnych	27 150	33 120	22%
podatek dochodowy od osób fizycznych	36 154	40 250	11%
podatek tonażowy	0,4	0,2	-50%
RAZEM	228 194,4	249 724,2	9%

Tabela 3. Struktura dochodów budżetu państwa

Rodzaj dochodów	proc. dochodów
VAT	39,64 proc.
Akcyza	18,52 proc.
Podatek od gier	0,35 proc.
CIT	9,63 proc.
PIT	12,83 proc.
Podatek tonażowy	0,00 proc.
Dochody niepodatkowe (łącznie z dochodami zagranicznymi i wpłatami z UE)	19,02 proc.

Źródło: Uzasadnienie do projektu ustawy budżetowej na 2008 r.*

* www.mf.gov.pl/dokument.php?const=5&dzial=32&id=94941

Źródło: www.mf.gov.pl

VAT stanowi około 70 % wszystkich dochodów podatkowych, a wpływy z niego co roku rosną, stanowiąc obecnie ponad 45 % wpływów do polskiego budżetu. Podniesiona do 23% stawka VAT to 5 mld zł dodatkowych środków, a odebranie przedsiębiorcom możliwości odliczania podatku od paliwa to kolejne 1,8 mld zł.

Na wysokość prognozy przychodów z podatku VAT decydujący wpływ mają: podniesienie na 3-letni okres stawki VAT (do 23% i 8%) oraz utrzymanie ograniczeń w zakresie odliczania VAT od samochodów osobowych z homologacją ciężarową i paliwa. Wyższy VAT to efekt kryzysu finansowego. Większość krajów UE, chcąc nadrobić mniejsze wpływy do budżetów, podniosła stawki podatku od towarów i usług. Należy przy tym pamiętać, że w Polsce obowiązuje jedna z najwyższych stawek w całej Europie. Wyższe są tylko na Węgrzech w Szwecji i Danii – 25 proc.

Szczegółową analizę udziału podatku VAT w PKB przedstawia tabela nr 1.

Tabela nr 1. Podatek od towarów i usług a PKB

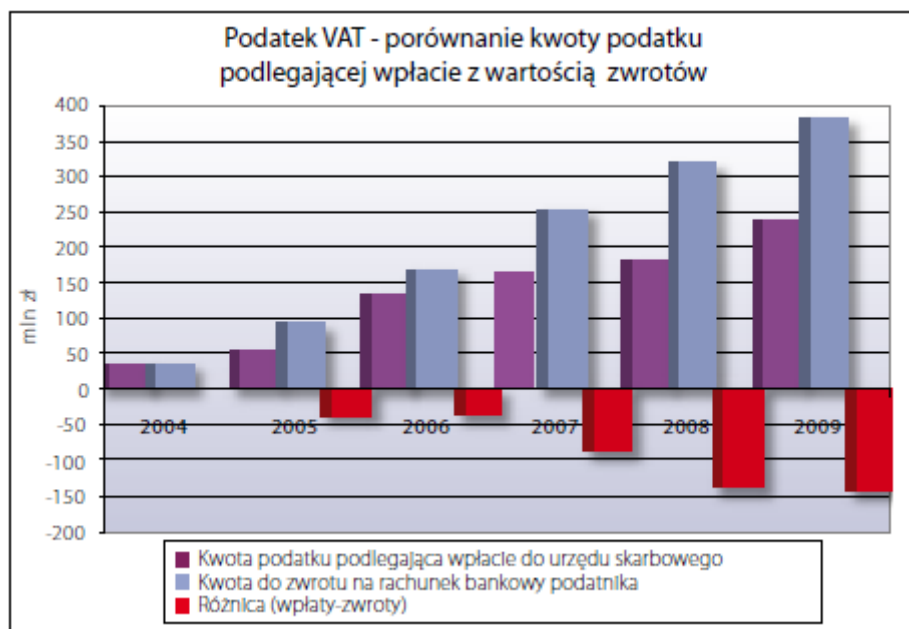
Rok	PKB mln zł	Przychód VAT	Udział VAT w PKB
2000	744 378	51 750	7,0
2001	779 564	52 893	6,8
2002	808 578	57 442	7,1
2003	843 156	60 360	7,2
2004	924 538	62 263	6,7
2005	983 302	75 401	7,7
2006	1 060 031	84 440	8,0
2007	1 176 737	96 350	8,2
2008	1 275 432	101 783	8,0

2009	1 343 366	99 455	7,4
2010	1 415 385	107 880	7,6
prognoza 2011	1 472 000	123 750	8,4
plan 2012	1 501 440	132 500	8,8
2013*	bd	136 300	bd
2014*	bd	137 100	bd

- Ustawa budżetowa 2011

Źródło: opracowanie na podstawie danych zawartych na:
<http://www.mf.gov.pl/index.php?const=3&dzial=149&wysw=14>

Rys.4. Wpływy i zwroty podatku VAT

Źródło: <http://www.mf.gov.pl/index.php?const=3&dzial=149&wysw=14>

Biorąc pod uwagę wpływ zmian na sytuację gospodarstw domowych, czyli nie obciążanie przeciętnego Polaka znacznymi kosztami, istotne jest przeanalizowanie kosztów VAT dla gospodarstwa domowego. Według Centrum im. Adama Smitha obciążenie przeciętnego obywatela podatkami pośrednimi i bezpośrednimi w Polsce wynosi 44,8%. Stosunek dochodów podatkowych do dochodów Skarbu Państwa w 2007 roku wynosił w Polsce 34,2%. Koszyk zakupowy przeciętnego Polaka pozwala na określenie udziału podatków pośrednich (VAT + akcyza) w wydatkach konsumpcyjnych z osiągniętego przeciętnego dochodu (tab.2).

Tabela 2. Koszyk zakupów przeciętnego Polaka na rok 2011

Podatki pośrednie płacone w kupowanych produktach za przeciętną pensję netto w Polsce w 2011 r.

Źródło: Instytut Globalizacji Podatki pośrednie płacone w kupowanych produktach za przeciętną pensję netto w Polsce w 2011 roku.

Wyniki wskazują, że żywność stanowi tylko 24% wydatków w koszykach konsumentów. Podniesiony VAT na poszczególne produkty w miesięcznych wydatkach Polaków, nie powinien więc wykazywać znaczących zmian. Może on natomiast doprowadzić do wzrostu gospodarczego spowodowanego niższymi cenami na pozostałe dobra i podniesienie jakości życia Polaków.

Ujednolicenie stawek VAT niewątpliwie doprowadziłoby do wzrostu cen podstawowych nieprzetworzonych produktów żywnościowych, jednak spadłyby ceny innych produktów i usług np. energii, paliwa, wody itp. Ostatecznie zbilansowany koszyk zakupów nie uległby znaczącym zmianom.

---

[1] Raport PwC: Jak podatki mogą nas przybliżyć do cudu gospodarczego?, Warszawa 2008, s. 31

Założenia ujednoliconej stawki podatku VAT

Coraz częściej wśród przedsiębiorców i polityków pojawia się przekonanie, że zróżnicowanie stawek podatkowych nie jest dobrym rozwiązaniem. Polska powinna zacząć je ujednolicać.

Według szacunków specjalistów z Centrum im. Adama Smitha, najlepszym rozwiązaniem byłoby wprowadzenie w Polsce uśrednionej stawki VAT w wysokości 15-17%. Eliminowałyby to potencjalne oszustwa podatkowe, polegające m.in. na wykorzystywaniu zróżnicowanych stawek do odzyskiwania pieniędzy.

Pomysł na ujednolicenie stawek w rządzie pojawił się w maju 2011 roku. 25 kluczowych dla rozwoju Polski decyzji, które miał zawierać nowy raport - „Polska 2030 - Trzecia fala nowoczesności”. Raport przedstawił 30 listopada 2011 r. w Łodzi szef zespołu doradców premiera - Michał Boni. Podkreślił on, potrzebę dyskusji na temat ujednolicenia stawki VAT na poziomie 18%, co dałoby 18 mld zł dodatkowych dochodów do budżetu.[1] Przyjmując ten szacunek za podstawę do analiz i znając wpływy z VAT w latach 2001-2010, można ułożyć proporcję pozwalającą na określenie obrotu opodatkowanego podatkiem VAT.

Dla przykładu:

W roku 2010:

- wpływy z VAT (www.mf.gov.pl): **107 880 mln zł**, przy różnych stawkach VAT
- wpływy z VAT przy ujednoliconej stawce 18% (wg. M. Boni): **125 880 mln zł**
- szacowana podstawa opodatkowania 18% stawką VAT: **699 333 mln zł**
- obrót krajowy w 2010 wyniósł **2 907 368 mln zł**

Wpływ do budżetu Państwa związany z podatkiem VAT uzależniony jest od obrotu krajowego na poziomie finalnego odbiorcy. Wysokość obrotu krajowego w Polsce w latach 2005 – 2010 przedstawia tabela nr 3.

Tabela nr 3. Obrót krajowy w Polsce w latach 2005-2010

Dane nt. obrotu krajowego opracowane na podstawie deklaracji z podatku od towarów i usług

<i>w mln zł</i>	
Rok	Obrót krajowy*
<i>1</i>	<i>2</i>
2005	1 969 536,5
2006	2 207 859,4
2007	2 557 332,5
2008	2 786 386,6
2009	2 750 483,1
2010	2 907 368,7

Źródło: hurtownia danych SPR/VAT wg stanu na 12.01.2012. Raport: Roczna deklaracja VAT

Obrót krajowy netto obejmuje obrót wszystkich podmiotów gospodarczych objętych podatkiem VAT, jest wielofazowy, pobierany na wszystkich szczeblach obrotu, przy czym podatek VAT zapłacony u jednego podatnika jest odliczany lub zwracany podatnikowi w następnej fazie obrotu, co oznacza, że dopiero ostateczna konsumpcja podlega obciążeniu tym podatkiem. Nie możliwe staje się dokładne skalkulowanie stawki na podstawie obrotu krajowego. Do analizy przyjęto zatem, że ostateczny obrót stanowiący podstawę podatku VAT powinien wahać się w okolicy 24% obrotu krajowego. Przy takim założeniu dokonano obliczeń, które wskazują, iż obecne wpływy z podatku VAT stanowią około 16% z połowy obrotu krajowego. (tabela 4)

Tabela nr 4. Wpływy VAT a obrót krajowy netto (mln zł)

	Obrót krajowy (mln zł)	Obrót finalny (konsumpcja) (mln zł)	Wpływ VAT (mln zł)	Udział % VAT w obrocie
2005	1 969 536,50	472 688,76	75 401,00	15,95%
2006	2 207 859,40	529 886,26	84 439,50	15,94%
2007	2 557 332,50	613 759,80	96 349,80	15,70%
2008	2 786 386,60	668 732,78	101 782,70	15,22%
2009	2 750 483,10	660 115,94	99 454,70	15,07%
2010	2 907 368,70	697 768,49	107 880,30	15,46%

Źródło: Pismo z Ministerstwa Finansów do Fundacji KOMANDOR z dn. 26 stycznia 2012 r., o sygnaturze: PT5/0680/25/53/NIS/25 oraz dane dostępne na stronach www.mf.gov.pl

Dostosowując podatek VAT do obecnych przepisów, czyli odliczanie podatku naliczonego od podatku należnego i dążąc do utrzymania jednolitej stawki VAT dokonano symulacji różnych stawek podatku VAT. Szczegóły przedstawia tabela nr 5.

Tabela nr 5. Analiza stawek VAT a symulacja ujednocionej stawki podatku VAT

	Obrót krajowy (mln zł)	Obrót finalny (konsumpcja) (mln zł)	Wpływ VAT (mln zł)	Stawka 15%	Stawka 16%	Stawka 17%	Stawka 18%	Stawka 19%	Stawka 20%
2005	1 969 536,50	472 688,76	75 401,00	70 903,31	75 630,20	80 357,09	85 083,98	89 810,86	94 537,10
2006	2 207 859,40	529 886,26	84 439,50	79 482,94	84 781,80	90 080,66	95 379,53	100 678,39	105 977,25
2007	2 557 332,50	613 759,80	96 349,80	92 063,97	98 201,57	104 339,17	110 476,76	116 614,36	122 751,96
2008	2 786 386,60	668 732,78	101 782,70	309,92	997,25	113 684,57	120 371,90	127 059,23	133 746,56
2009	2 750 483,10	660 115,94	99 454,70	99 017,39	618,55	112 219,71	118 820,87	125 422,03	132 023,19
2010	2 907 368,70	697 768,49	107 880,30	665,27	642,96	118 620,64	125 598,33	132 576,01	139 553,70

Źródło: Pismo z Ministerstwa Finansów do Fundacji KOMANDOR z dn. 26 stycznia 2012 r., sygnatura PT5/0680/25/53/NIS/25 oraz dane dostępne na stronach www.mf.gov.pl

Zgodnie z dyrektywami UE najniższa stawka VAT to 15%. Wyniki z tabeli wskazały, że w propozycji ujednoczenia stawek przy założeniu, że ostateczny obrót objęty podatkiem VAT oscylowałby w granicach 24% obrotu krajowego, utrzymanie 16% jednolitej stawki VAT na wszystkie towary i usługi zapewnia już budżetowi Państwa dwukrotnie większe przychody. Trudno jest przeprowadzić szczegółową symulację, skoro Departament Podatku od Towarów i Usług przy Ministerstwie Finansów sam nie dysponuje bardziej szczegółowymi danymi zwianymi z podziałem dochodów od podatku VAT, opodatkowanych według różnych stawek VAT (pismo Pismo z Ministerstwa Finansów do Fundacji KOMANDOR z dn. 26 stycznia 2012 r sygnatura PT5/0680/25/53/NIS/25). Dodatkowo należałoby nadmienić, iż w celu realizacji założeń preferencyjnych warunków np. dla budownictwa społecznego, jednolita stawka VAT spowoduje podniesienie cen nabycia. W takim wypadku konieczne staje się wprowadzenie ulg w podatku dochodowym od osób fizycznych.

---

[1] www.obserwatorfinansowy.pl, Czy podatki mogą zostać obniżone?, M. Kutarba

Wady i zalety zmiany systemu podatkowego

Podatki pośrednie charakteryzują się znaczną wydajnością. Główną zaletą tegoż podatku jest to, że mało kto zdaje sobie sprawę z ponoszonych ciężarów podatkowych, są one szybkie w poborze i systematycznie wpływają do budżetu państwa bez względu na wysokość stawki. Najbardziej wydajny jest VAT - wynika to z jego powszechności, wielofazowości. Z VAT-u pochodzi znaczna (ok. 40%) część dochodów budżetu państwa. Rozpatrując potencjalne konsekwencje omawianej reformy, należy zatem rozpatrzyć zarówno jej zalety, jak i wady.

Tabela nr 6. Wady i zalety obecnego podatku VAT oraz ujednocionej stawki VAT.

	Obecny podatek VAT	Ujednociony podatek VAT
Zalety	1. Dwustopniowość umożliwia preferencje i niższe ceny na produkty pierwszej potrzeby, np. żywność.	1. Upraszcza rozliczenia. Jest korzystny z punktu widzenia przedsiębiorców. Oznaczałby koniec spraw z fiskusem o to jaką stawkę tego podatku stosować w przypadku konkretnych, niezbyt precyzyjnie opisanych w klasyfikacjach statystycznych towarów i usług. Podatek należny obejmuje wszystkie towary i usługi, ale także pozwala na pełne odliczanie podatku naliczonego (np. pełny VAT od zakupu samochodów osobowych i paliwa.). Brak zwolnień podmiotowych i przedmiotowych, ufiaskalnienie ogółu podatników, bez wyłączenia preferencyjnych zawodów. 2. Oderwanie się w przepisach podatkowych, w zdecydowanym stopniu, od klasyfikacji statystycznych. 3. Zwiększa przejrzystość przepisów. 4. Zakończenie sporu o zaklasyfikowanie pewnych towarów do usług, aby można było zastosować niższą stawkę VAT i w ten sposób uatrakcyjnić cenę sprzedawanych dóbr. 5. Pobudzenie gospodarki poprzez ograniczenie szarej strefy, które byłoby wynikiem zarówno uproszczeń w systemie podatkowym, jak i zmniejszenia cen na towary dotychczas

		<p>opodatkowane stawką 23%.</p> <p>6. Podatek VAT jest podatkiem kosztownym w administrowaniu, przy czym koszty te są stałe względem stawki podatku. Zaproponowanie stawki na poziomie zapewniającym te same przychody nie doprowadzi do deficytów w administrowaniu; mogą powstać tylko oszczędności związane z ograniczeniem prac służb podatkowych związanych z rozstrzygnięciem niejasności. Globalne oszczędności w administracji urzędniczej, skarbowej, doradczej można będzie wykorzystać w innych gałęziach. Także obniży koszty przedsiębiorcom, którzy obecnie muszą zatrudniać doradców podatkowych.</p> <p>7. Ujednolicenie stawek VAT na poziomie 18% przyniosłoby budżetowi dodatkowe 18 mld zł wpływów.</p> <p>8. Zmniejszenie wysokości i ujednolicenie stawki VAT wpłynęłoby na zmniejszenie skali zakupów dokonywanych za granicą przez klientów indywidualnych.</p>
<p>Wady</p>	<p>1. Ustawa zawiera wyjątkowo niejasne definicje (słynny przykład: spór o to, co jest samochodem ciężarowym). Co gorsza, część przepisów była niezgodna z prawem europejskim lub też z polską Konstytucją. Niektóre zostały zakwestionowane przez Trybunał Konstytucyjny.</p> <p>2. Wysokie stawki VAT i ich wzrost sprzyjają patologiom, jakim jest wyłudzenie podatku przez nieuczciwe przedsiębiorstwa. Zbyt wysoki poziom opodatkowania powoduje rozwój szarej strefy, operowanie w niej staje się jeszcze bardziej opłacalne.</p> <p>3. Podnosząc stawki, państwo musi jednocześnie zwiększać intensywność</p>	<p>1. Zwiększa poziom opodatkowania konsumentów, którzy są rzeczywistymi płatnikami VAT. Jednak pomimo, że ceny żywności i innych podstawowych produktów wzrosłyby, to jednak ceny pozostałych produktów spadłyby, co w pewnym stopniu zrównoważyłoby wydatki konsumentów. Stąd, w końcowym rozliczeniu portfel podatnika nie zostałby w znacznym stopniu naruszony.</p>

<p>kontroli, a to kosztuje.</p> <p>4. Nieczytelność przepisów ustawowych po dziesiątkach nowelizacji również znacznie obciąża urzędy skarbowe interpretacjami podatkowymi, rozbieżnościami w orzecznictwie sądów i zaniechania ustawodawcy. Do samej ustawy VAT wydano już ok.150 tys. interpretacji.</p> <p>5. Brak jasności przepisów ustawy VAT naraża przedsiębiorców na poniesienie kosztów związanych z ustaleniem właściwych stawek lub ich obrony.</p> <p>6. Podatek nie jest powiązany ze zdolnością płatniczą podatnika i hamuje skłonność do ryzykowania w prowadzeniu działalności gospodarczej. W państwach, w których nie występują podatki pośrednie o wysokich stawkach, następuje rozwój techniczny i technologiczny.</p> <p>7. Państwo jest zainteresowane opodatkowaniem jak największej ilości towarów i usług, ponieważ z tego tytułu ma zapewnione dochody budżetowe. Niestety podnoszenie stawek podatkowych doprowadza naszą gospodarkę do cofania się, a nie do rozwoju.</p> <p>8. Wysokie stawki VAT i niejasność przepisów prowadzi do eliminowania z rynku już nie pojedynczych firm, ale całych branż. Traci na tym Skarb Państwa, do którego wpływa mniej pieniędzy z podatków. Tracą też pracownicy, których pracodawcy zmniejszają zatrudnienie lub zamykają firmy. Przedsiębiorcy alarmują, że prowadzi to do zmniejszania krajowej konsumpcji i w efekcie do spadku popytu na towary i usługi.</p>	
---	--

Źródło: opracowanie własne

Propozycje zmian

Konstrukcja systemu podatku VAT musi być ściśle powiązana z polityką rządu i prognozami budżetu państwa. Podatki muszą bowiem pokryć wydatki uznane za niezbędne przy dopuszczalnym poziomie deficytu budżetowego.

Można wskazać trzy scenariusze wprowadzenia ujednoliczonego podatku:

1. pesymistyczny – przy dużych wydatkach państwa deficyt będzie się pogłębiał, więc rząd będzie dążył do dalszego podwyższania stawek VAT. Rozwiązanie takie zapewnia stawka VAT na poziomie 20%.

2. optymistyczny – ujednoczenie stawki VAT doprowadzi do wzrostu dochodów państwa, dzięki zniesieniu preferencji i wprowadzeniu do budżetu środków, które były wcześniej stratą z obniżonych stawek VAT. W tym przypadku sugerowana byłaby stawka 16%.

3. umiarkowany – dzięki ujednoliczonej stawce rząd zyskuje w wyniku wpływu do budżetu dodatkowych środków powstałych ze zniesienia preferencyjnych ulg. Sugerowana stawka VAT wyniosłaby w tym przypadku 18%.

Proponowane rozwiązanie ma wykazać, iż poziom ujednoliczonego podatku powinien pokryć potrzeby państwa, bez ryzyka wystąpienia efektu deficytu i niekorzystnych konsekwencji gospodarczych. Przy takim rozwiązaniu także sytuacja finansowa gospodarstw domowych nie ulegnie pogorszeniu.

Dodatkowe przychody do budżetu, będące konsekwencją ujednoczenia stawki VAT, wynikają także z ograniczenia prac administracyjnych i sądowniczych. W chwili obecnej ich wielkość jest trudna do oszacowania. Potwierdzeniem tego założenia są również szacunki CENEA. Według nich ujednoczenie stawek VAT na poziomie 19%, zwiększy wpływy podatkowe o ok. 21,5 mld zł. Zwiększenie zryczałtowanych kosztów uzyskania przychodu z obecnych 1335 zł do 6000 zł (to sprawi, że osoby zarabiające płacę minimalną przestaną płacić podatek dochodowy) spowoduje spadek dochodów sektora finansów publicznych o ok. 12 mld zł. Można więc szacować, że ujednoczenie VAT na poziomie 19%, w połączeniu z podniesieniem zryczałtowanych kosztów uzyskania przychodu do 6000 zł, powinno być co najmniej neutralne dla finansów publicznych.

Łącznym efektem proponowanych zmian będzie uproszczenie przepisów, wzrost opodatkowania konsumpcji oraz spadek opodatkowania dochodów. W wyniku proponowanych zmian najbardziej spadnie obciążenie podatkowe osób o najniższych zarobkach, co powinno przełożyć się na wzrost ich aktywności zawodowej.

Alternatywą dla wyrównywania strat budżetu z tytułu ujednoczania stawek VAT, mogłaby być stopniowa likwidacja dużej części z 473 przywilejów podatkowych, które tylko w 2010 r. kosztowały budżet 66 mld zł. (dane Min. Finansów).

Daleko posunięte ujednoczenie stawek VAT może przynieść dodatkowe wpływy do budżetu. Należy zauważyć, że nastąpi tu sprzężenie zwrotne - wzrost PKB będzie skutkował dalszym

zwiększeniem wpływów do budżetu, z tych podatków. Spowoduje to wzrost zaufania do państwa. Możliwość ujednoczenia stawek podatku VAT powinna stać się przedmiotem szerokiej dyskusji i analiz. **Należy jednak pamiętać, iż ustalenie poziomu jednolitej stawki podatku powinno być dokonane tak, by dochody budżetowe nie zmniejszyły się, a sytuacja finansowa gospodarstw domowych nie uległa pogorszeniu.**

Przeprowadzone wstępne analizy uwidaczniają już, że przy przyjętych założeniach i zachowaniu 16% stawki VAT na bazie 2010 roku nastąpiłby dodatkowy roczny napływ do budżetu w wysokości 3 762 mln zł. Dla porównania zysk z podniesienia stawki VAT o 1% przyniósłby budżetowi państwa 5 000 – 5 500 mln zł. Przyjęcie scenariusza umiarkowanego, tj. stawki 18%, przyniosłoby w 2010 roku dodatkowy przychód w wysokości 17 718 mln zł. Scenariusz pesymistyczny odpowiednio generowałby napływ do budżetu 31 673 mln zł. Przedstawione dane potwierdzają zatem, iż ujednoczenie stawek VAT jest opłacalne już przy 16%.

Potwierdzeniem słuszności takiego rozwiązania jest polityka Czech, które od 2012 roku postanowiły wyrównać stawkę podatku VAT na niemal wszystkie artykuły do poziomu 20%. Udział podatku VAT w dochodach państwa czeskiego wynosił 7,7%, a w Polsce 7,9%, dlatego jest to dobry przykład do naśladowania.

System polskiego VATu wymaga dziś odważniejszych decyzji niż tylko podnoszenia stawki podstawowej, czy nieustającego poprawiania brzmienia poszczególnych przepisów, które zamiast stawać się prostsze, są coraz trudniejsze do zrozumienia dla zwykłego podatnika.

Podatki dochodowe z działalności w Polsce

W polskim systemie podatkowym podstawowym obciążeniem dla podmiotów prowadzących działalność gospodarczą są: podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT), podatek dochodowy od osób prawnych (CIT) oraz podatek od towarów i usług (VAT). Nie są to jedyne obowiązkowe dla przedsiębiorców podatki. Jednak z uwagi na politykę podatkową odgrywają w działalności gospodarczej największą rolę. Przedmiotem dyskusji pozostaje opodatkowanie dochodów z działalności gospodarczej i propozycja ich ujednoczenia.

Zasady opodatkowania przedsiębiorców podatkami CIT i PIT są zróżnicowane i zależą od wielu czynników, m.in. od formy prawnej, w jakiej działa przedsiębiorca, przedmiotu i rozmiaru prowadzonej przez niego działalności, wysokości osiągniętych przychodów, jak również - w pewnym zakresie - od jego własnej woli.

Forma prowadzonej działalności gospodarczej wskazywać będzie na to, czy dany podmiot zostanie opodatkowany podatkiem dochodowym od osób fizycznych, czy też podatkiem dochodowym od osób prawnych. Przedsiębiorcy prowadzący indywidualną działalność gospodarczą, przedsiębiorcy będący osobami fizycznymi, którzy są wspólnikami spółki cywilnej lub zrzeczają się w osobowe spółki handlowe, będą podlegali opodatkowaniu dochodów pochodzących z tej działalności podatkiem dochodowym od osób fizycznych bądź na podstawie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. Natomiast dochody przedsiębiorców działających w formie spółek z o.o. lub spółek akcyjnych oraz dochody osiągnięte z prowadzenia działalności gospodarczej przez spółdzielnie, fundacje i stowarzyszenia opodatkowane będą na podstawie ustawy o podatku dochodowym od osób

prawnych. Jeśli działalność gospodarczą prowadzi spółka niemająca osobowości prawnej, przychody wspólnika, choćby sam nie był przedsiębiorcą, uznaje się za przychody z działalności gospodarczej. [1]

Podatek dochodowy od osób prawnych

Podatek dochodowy od osób prawnych (ang. CIT - Corporate Income Tax - podatek od dochodów spółek, przedsiębiorstw) - jest podatkiem bezpośrednim, obciążającym dochody uzyskiwane przez osoby prawne. Podstawowym aktem prawnym, który reguluje podatek CIT, jest ustawa z dnia 15 lutego 1992 roku o podatku dochodowym od osób prawnych.

Podatnikami podatku dochodowego od osób prawnych są wszelkie osoby prawne, spółki kapitałowe w organizacji, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej (z wyjątkiem spółek niemających osobowości prawnej, chyba że mają siedzibę lub zarząd w innym państwie i zgodnie z przepisami prawa podatkowego danego państwa są traktowane jak osoby prawne i podlegają w tym państwie opodatkowaniu od całości swoich dochodów, bez względu na miejsce ich osiągania), podatkowe grupy kapitałowe (czyli grupy co najmniej dwóch spółek prawa handlowego mających osobowość prawną, które pozostają w związkach kapitałowych).

Podmioty zwolnione z podatku:

- Skarb Państwa
- Narodowy Bank Polski
- fundusze celowe utworzone na podstawie odrębnych ustaw
- przedsiębiorstwa międzynarodowe i inne jednostki gospodarcze utworzone przez organ administracji państwowej wspólnie z innymi państwami na podstawie porozumienia lub umowy, chyba że porozumienia te lub umowy stanowią inaczej
- jednostki samorządu terytorialnego w zakresie dochodów określonych w przepisach ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego
- Agencje Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
- Agencje Rynku Rolnego
- fundusze inwestycyjne działające na podstawie odrębnych ustaw
- fundusze emerytalne utworzone na podstawie przepisów o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych
- Zakład Ubezpieczeń Społecznych
- Agencje Nieruchomości Rolnych .

W krajach OECD stawki podatku CIT wahają się od 12,5% w Irlandii, do 40% w Belgii. W Polsce po raz pierwszy podatek został wprowadzony ustawą z dnia 31 stycznia 1989 r. Obecnie stosuje się podatek CIT w formie podatku liniowego, ze stawką 19%. Stawka ta utrzymuje się począwszy od 2004 r. w latach wcześniejszych wynosiła ona:

- 2004 -2011: 19 proc.
- 2003: 27 proc.
- 2002: 28 proc.
- 2001: 28 proc.
- 2000: 30 proc.
- 1999: 34 proc.
- 1998: 36 proc.

W przypadku podatku dochodowego od osób prawnych, przedsiębiorcy rozliczający się z podatku CIT zapłacili w roku 2004 średnio najmniej od 1992 r., czyli od czasu, gdy podatek ten został wprowadzony - wynika z statystyk Ministerstwa Finansów. W 2004 r. podatek CIT, który płacą przede wszystkim duże firmy, został obniżony z 27 do 19 proc. (?) Przeciętny przedsiębiorca, który rozlicza się z podatku CIT, zapłacił w 2004 r. 325 197 zł. Rok wcześniej ta kwota wynosiła 327 918 zł. (...) Obniżka stawki podatkowej w 2004 r. nie spowodowała spadku dochodów budżetowych. Do budżetu państwa i samorządów wpłynęło z podatku CIT za 2004 r. w sumie 16 915,5 mln zł (w 2003 r. było to 16 651 mln zł).[\[2\]](#)

Podatnicy są zobowiązani do wpłacania miesięcznych zaliczek na podatek. Mają jednak możliwość wyboru formy wpłacania zaliczek: w rachunku narastającym albo w formie uproszczonej w równej wysokości uzależnionej od podatku należnego wykazanego we wcześniejszych latach podatkowych. Istnieje również obowiązek dokonywania rocznego rozliczenia podatku po zakończeniu roku podatkowego. Ustawa przewiduje też 50% stawkę sankcyjną w przypadku zaniżenia przez podmioty powiązane wysokości zobowiązania podatkowego. Rozliczenie podatku następuje po zakończeniu roku podatkowego.

Podatek dochodowy od osób fizycznych

Podatek dochodowy od osób fizycznych (ang. PIT - Personal Income Tax, czyli podatek od dochodów osobistych) to podatek bezpośredni, obejmujący dochody uzyskiwane przez osoby fizyczne. Podatek dochodowy od osób fizycznych w Polsce uregulowany jest ustawą z dnia 26 lipca 1991 r. z późn. zm. Ponadto, prawa i obowiązki podatnika tego podatku wynikają z szeregu postanowień Konstytucji RP, wielu ustaw i ratyfikowanych umów międzynarodowych oraz rozporządzeń wykonawczych. Polska ustawa o podatku dochodowym od 2000 roku była nowelizowana 133 razy.

Podatnicy osiągający dochody z działalności gospodarczej, również jak osoby prawne, są obowiązani bez wezwania wpłacać w ciągu roku podatkowego miesięczne zaliczki na podatek dochodowy. W celu ustalenia kwot zaliczek, przedsiębiorcy powinni prowadzić rzetelną i kompletną dokumentację w postaci książki przychodów i rozchodów, bądź też pełnych ksiąg rachunkowych.

Przychody pochodzące z działalności gospodarczej mogą podlegać, w zależności od woli przedsiębiorcy, bądź ogólnym zasadom opodatkowania według stawek wzrastających w zależności od wysokości osiągniętego dochodu w danym roku podatkowym, bądź też opodatkowaniu według liniowej stawki podatku, wynoszącej aktualnie 19% podstawy opodatkowania.

Ze względu na krytykę, z jaką spotykają się skomplikowane zasady i procedury prawa podatkowego, dużą popularność zyskują wszelkie uproszczone formy opodatkowania, których, wbrew pozorom, nie brakuje. W szczególności dotyczą one osób fizycznych, które dopiero rozpoczynają swoją działalność gospodarczą, a także tych podatników, których działalność gospodarcza nie ma jeszcze dużych rozmiarów. Skorzystanie z uproszczonych form opodatkowania może przekonać wiele osób do decyzji o założeniu własnej firmy.

Uproszczenia dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą wprowadza w szczególności ustawa o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (dalej mowa o ryczałcie). Osoby fizyczne osiągające

przychody z pozarolniczej działalności gospodarczej, mogą opłacać zryczałtowany podatek dochodowy w formie:

1. karty podatkowej,
2. ryczału od przychodów ewidencjonowanych.

Z formy opodatkowania według karty podatkowej, mogą korzystać jedynie podmioty wymienione przez ustawę w odpowiednim załączniku (jest to głównie działalność usługowa lub wytwórczo-usługowa). Ponadto, trzeba spełnić jeszcze dodatkowe warunki, takie jak:

- nieprzekroczenie określonego limitu zatrudnienia pracowników najemnych,
- nieprowadzenie innej pozarolniczej działalności gospodarczej,
- nieprowadzenie działalności w tym samym zakresie co małżonek podatnika.

Podatek jest płacony miesięcznie według stawek kwotowych wynikających z tabel stanowiących załącznik do ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym. Wysokość miesięcznych stawek karty podatkowej uzależniona jest od rodzaju wykonywanej działalności, miejsca jej wykonywania oraz liczby zatrudnionych pracowników. Dlatego podatnicy prowadzący działalność opodatkowaną w formie karty podatkowej są zwolnieni od obowiązku prowadzenia ksiąg, składania zeznań podatkowych czy wpłacania zaliczek. Obowiązani są jedynie do prowadzenia książki ewidencji zatrudnienia. Podatek dochodowy w formie karty podatkowej wynikający z decyzji uwzględniającej wniosek podatnika o zastosowanie karty podatkowej obniża się o kwotę składki na powszechne ubezpieczenie zdrowotne. Płacony jest on bez wezwania w terminach miesięcznych na rachunek właściwego urzędu skarbowego. Naruszenie warunków, na których przyznano prawo do opodatkowania w formie karty podatkowej, powoduje wygaśnięcie decyzji o wysokości podatku dochodowego w formie karty podatkowej i opodatkowanie podatkiem dochodowym na zasadach ogólnych.

Przejście na kartę podatkową jest możliwe po otrzymaniu stosownej decyzji z urzędu skarbowego. Zryczałtowany podatek dochodowy w formie karty podatkowej mogą płacić:

- osoby fizyczne,
- spółki cywilne osób fizycznych,

spełniające ustawowe warunki uprawniające do skorzystania z tej formy opodatkowania.

Prawo do opłacania podatku dochodowego w formie ryczału od przychodów ewidencjonowanych przysługuje osobom fizycznym prowadzącym pozarolniczą działalność gospodarczą. Ustawodawca stawia jednak podatnikowi cały szereg warunków, aby korzystać z tej formy opodatkowania, m.in.:

- rozpoczynają działalność lub ich przychody z danej działalności w roku poprzedzającym rok podatkowy nie przekraczają 150 000 euro, ponadto nie opłacają podatku w formie karty podatkowej,
- nie prowadzenie działalności określonej przez ustawę takiej, jak: apteki, lombardy, wykonywanie wolnego zawodu innego niż określonego w ustawie, np. w zakresie pośrednictwa finansowego, usług prawniczych, rachunkowo-księgowych, detektywistycznych i ochroniarskich, itp.

Stawki podatku płaconego w systemie ryczału od przychodów ewidencjonowanych, wynoszą natomiast odpowiednio: 20%, 17%, 8,5%, 5,5% i 3% przychodów z określonej działalności. Dla ustalenia przychodu podatnicy zobowiązani zostali do prowadzenia ewidencji przychodu odrębnie za każdy rok podatkowy, a ponadto wykazu środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także przechowywania dowodów zakupu towarów.

Podatnikom płacącym podatek w tej formie, przysługuje prawo pomniejszania przychodu ewidencjonowanego z tytułu spłaty odsetek od komercyjnych kredytów mieszkaniowych na nowe budownictwo czy z tytułu darowizn na rzecz organizacji pożytku publicznego oraz na cele kultu religijnego, prawo do odliczenia m.in.: składek na ubezpieczenie zdrowotne, 1% ryczału w przypadku wpłat na rzecz organizacji pożytku publicznego, na remont i modernizację zasobów mieszkaniowych w ramach limitu obowiązującego na lata 2003-2005.

Podatnicy ryczału od przychodów ewidencjonowanych są zobowiązani do samoobliczenia należnego świadczenia podatkowego, obliczania ryczału w okresach miesięcznych i złożenia zeznania rocznego w terminie do 31 stycznia następnego roku. Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych wynikający z zeznania jest podatkiem należnym za dany rok podatkowy, chyba że naczelnik urzędu skarbowego wyda decyzję, w której określi inną wysokość podatku.

W razie nieprowadzenia ewidencji lub prowadzenia ewidencji bez zachowania warunków do uznania jej za dowód w postępowaniu podatkowym, organ podatkowy określa przychód na podstawie innych niż ewidencja dowodów lub w drodze oszacowania, opodatkowując tak określony przychód sankcyjną stawką podatkową w wysokości pięciokrotności stawki właściwej dla danej działalności, jednak nie większą niż 75% przychodu.

Przedstawione zróżnicowanie stwarza niejednolity system podatkowy, który eliminuje podstawową zasadę systemu podatkowego, czyli brak sprawiedliwości i nieuchronności opodatkowania. Dając wybór podatnikom Państwo umożliwia podmiotom gospodarczym korzystanie ze zmniejszonych wpłat podatkowych lub żonglowania możliwościami rozliczeniowymi najkorzystniejszymi dla podatnika, np. karta podatkowa versus zasady ogólne czy pełna księgowość.

---

[1] A. Kowalczyk, *Opodatkowanie działalności gospodarczej, Poradnik Gazety Prawnej, 2007/08*

[2] Paweł Bajer ?Podatkowy przegląd prasy? przygotowany przez PricewaterhouseCoopers <http://www.twoja-firma.pl/wiadomosc/10908,coraz-mniej-wplywy-z-podatku-cit.html>

Opodatkowanie działalności gospodarczej w krajach UE

Politykę podatkową Unii Europejskiej określa dyrektywa nr 2003/48/EC z dn. 3 czerwca 2003 r., OJ 157/38. Daje ona suwerenność krajom członkowskim, co do ustalania wysokości podatku, jednak nakłada obowiązek jego stosowania. W 2011 roku Komisja przedstawiła propozycję wprowadzenia radykalnych zmian w opodatkowaniu korporacji pod hasłem Common Consolidated Corporate Tax Base.

Niektóre państwa zdecydowały się na wprowadzenie podatku liniowego we wszystkich najważniejszych podatkach, tj. PIT, CIT i VAT. Zazwyczaj przyjmuje się, że zwolnienia, odliczenia i ulgi podatkowe nie są już stosowane, jednak w praktyce, często wprowadza się w przypadku podatku od dochodów osobistych podatek liniowy z kwotą wolną od podatku. Wynika to z faktu, iż w przeciwnym wypadku podatek byłby trudny do wprowadzenia politycznie i nie spełniałby funkcji sprawiedliwości społecznej. Podatek liniowy wprowadziły m.in. nowe kraje członkowskie UE: Estonia i Słowacja. W 2001 roku, podatek liniowy o zadziwiająco niskiej stawce 13%, zarówno od dochodów osobistych, jak i od zysków firm, wprowadziła Rosja. Kolejne kraje stosujące liniowy podatek dochodowy to Ukraina, Serbia, Rumunia i Gruzja.[1] Wprowadzenie podatków liniowych spowodowane były chęcią uproszczenia systemu podatkowego, a przede wszystkim założeniem, że **im mniej skomplikowany system, tym trudniej unikać podatków i łatwiej je ściągać urzędem skarbowym**. Niskie podatki - szczególnie niska górna stawka PIT i niskie podatki od firm (CIT) - stanowią także wielką zachętę dla kapitału zagranicznego.

Dla opodatkowania działalności gospodarczej lepszy jest podatek liniowy, co znajduje uzasadnienie w badaniach przeprowadzanych przez wybitnych ekonomistów, poczynając od koncepcji Halla i Rabushki[2]. Wprowadzenie podatku liniowego zdecydowanie upraszcza system podatkowy i nie pełni funkcji demotywuującej do zwiększania dochodów.

Za wprowadzeniem podatku liniowego jest również obecny Minister Finansów - Jacek Rostowski, który twierdzi, że po wyjściu z procedury nadmiernego deficytu rząd chce wprowadzić docelową regułę budżetową, która spowoduje, że co roku relacja wydatków publicznych do PKB będzie spadać o ok. 0,4%. Docelowo chciałby także wprowadzenia podatku liniowego i ujednoczonej stawki VAT. W jego ocenie podatek liniowy jest dobrym posunięciem, jeśli chodzi o wzmocnienie wzrostu gospodarczego. Zdaniem Rostowskiego likwidacji powinny ulec ulgi. Przykładem jest Francja, która zaoszczędziła 0,7% PKB likwidując tylko część z ulg. Według ministra podatek CIT docelowo powinien spaść poniżej 10%.[3] Przedstawione deklaracje ministra wskazują na świadomość znacznego obciążenia przedsiębiorstw kosztami, które w sytuacji kryzysowej powodują po stronie firm pogłębienie się wahań cyklu koniunkturalnego.

Pierwsze kroki zmian, w obciążeniach podmiotów gospodarczych wprowadzili już Węgrzy. Węgierski parlament zaakceptował ustawę podatkową, która wprowadzi podatek liniowy dla dochodów osób fizycznych oraz zmniejszy wysokość podatku dochodowego od osób prawnych. Podatek liniowy dla osób prywatnych będzie wynosił 16%, zaś od 1 stycznia 2013 r. podatek CIT dla wszystkich przedsiębiorców zostanie zmniejszony z 19% do 10%.[4]

Szczegółowy obraz stosowanych obciążeń w krajach UE przedstawia rys.6.

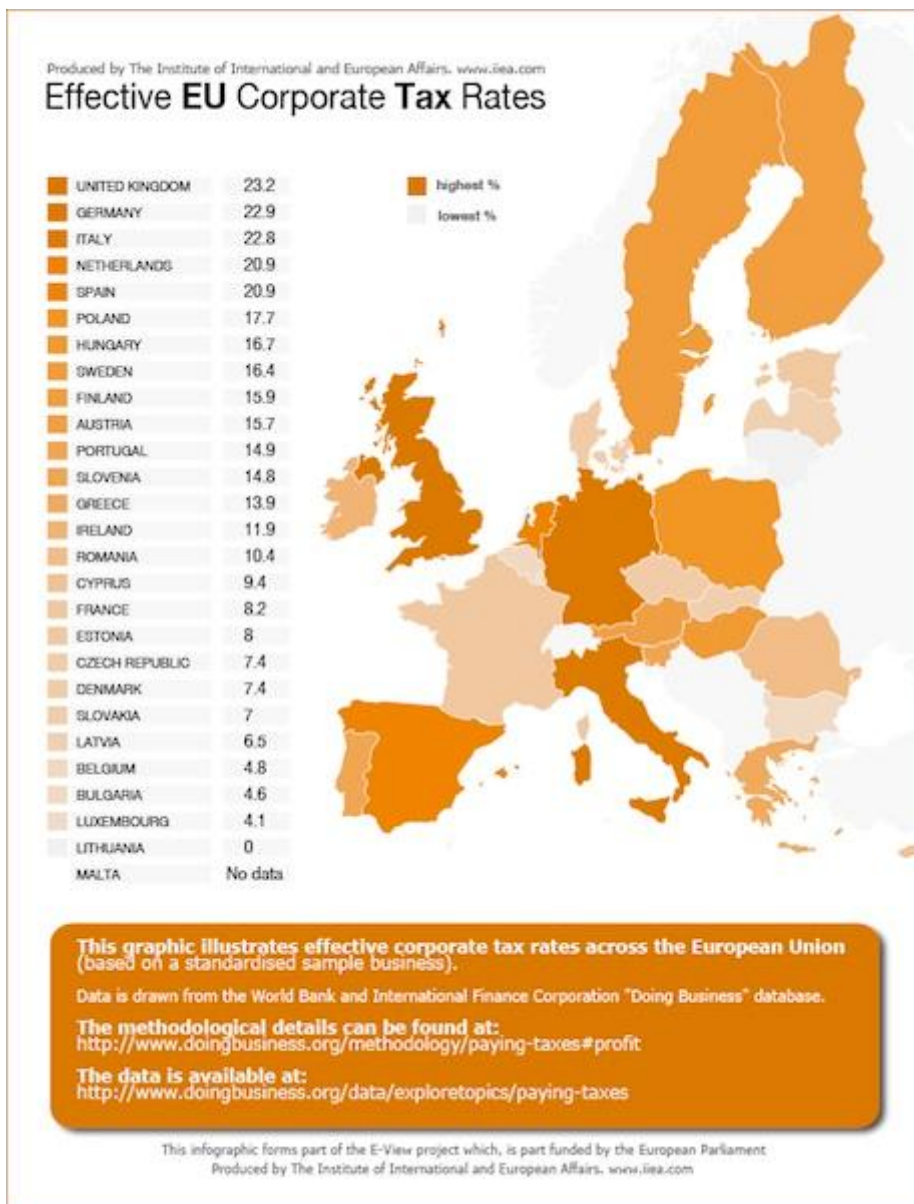
Rys.6. Stawki podatku w Europie

Albania ^[2]	10%
Austria	25%
Belarus	24%
Belgium	33.99%
Bosnia and Herzegovina ^[4]	10%
Bulgaria ^[5]	10%
Croatia	20%
Cyprus	10%
Czech Republic	21%
Denmark	25%
Estonia	21%
Finland	28%
France	33.33%
Germany	15.825 % (federal) plus 14.35 % to 17.5 % (local)
Georgia	20%
Greece	25%
Hungary	10%
Iceland	18% ^[10]
Ireland	12.50%
Italy	31.4%
Latvia	15%
Lithuania	15% (5% for small companies)
Luxembourg	28.59%
Macedonia ^[13]	10%
Malta	35%
Montenegro	9% ^[14]
Netherlands	25%
Norway ^{[16][17]}	28%
Poland	19%
Portugal	12.5%-27.5% (Mean tax rate: 15%)
Romania	16%
Russia	20%
Serbia	10%
Slovakia	19%
Slovenia ^[19]	20%
Spain	30% (28% Basque Country & Navarra, 4% ZEC companies in Canary Islands)
Sweden	28.3%
Switzerland	25%
Turkey	20%
Ukraine	23%, from 1.01.2012 - 21%, from 1.01.2013 - 19%, from 1.01.2014 - 16%
United Kingdom	20%-27% (further annual decreases planned) ^[21]

Źródło:

http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/gen_info/info_docs/tax_inventory/index_en.htm

Rys.7. Stawki podatku dochodowego od firm w Unii Europejskiej

Źródło:

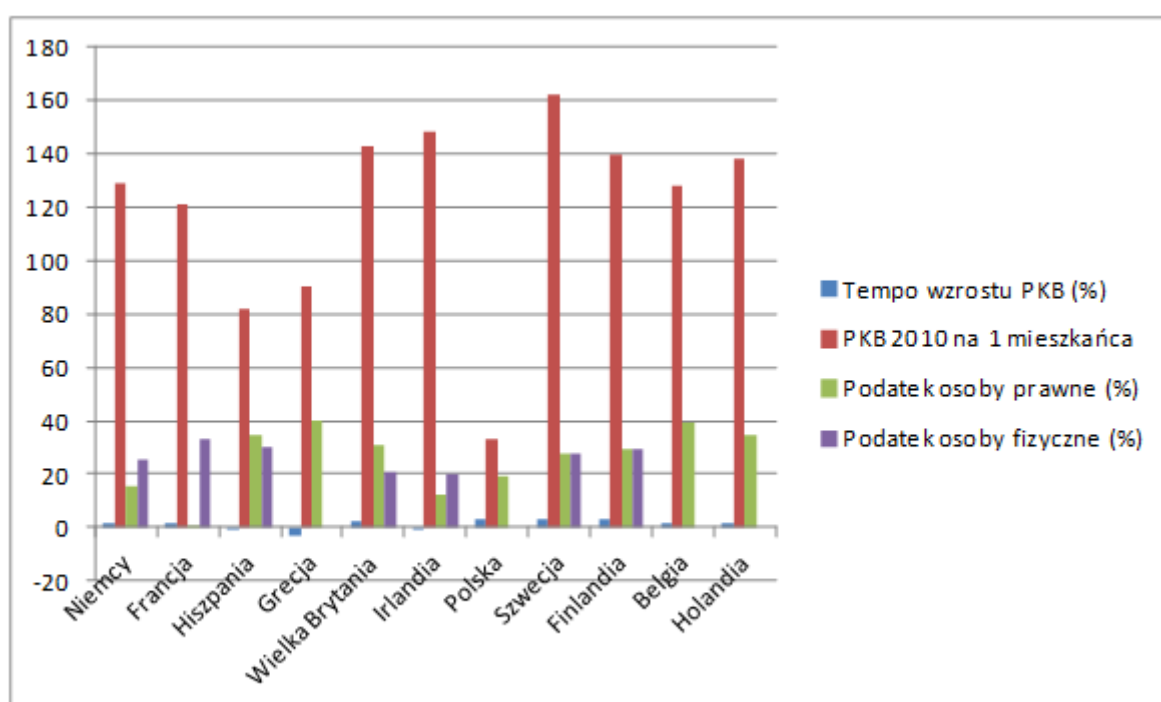
http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/gen_info/info_docs/tax_inventory/index_en.htm
 m <http://www.adamsmith.org/blog/international/a-map-of-eu-corporate-tax-rates>

W odniesieniu do przeprowadzanych rozważań, dokonano szacunkowej analizy tempa wzrostu PKB do skali opodatkowania wybranych krajów UE. Analiza i przedstawione dane wskazują na korelację zmian PKB i skali opodatkowania działalności gospodarczej. Dostrzega się trend wskazujący, iż państwa posiadające jednolitą stawkę podatku mają większą dynamikę wzrostu PKB i wyższy PKB na jednego mieszkańca.

Tabela nr 7. Zestawienie stawek podatku dochodowego i PKB w wybranych krajach UE

Kraj UE	Tempo wzrostu PKB (%)	PKB 2010 na 1 mieszkańca	Wysokość podatku od firm
Niemcy	1,6	129	15%, 25% osoby fiz.

Francja	1,3	121	33%
Hiszpania	-0,4	82	35%, 30%, 20%
Grecja	-3,0	90	35%, 40%
Wielka Brytania	2,4	143	31%, MŚP 21%
Irlandia	-0,9	148	12,5%, os.fiz. 20%,42%
Polska	2,7	33	19%, os. fiz.
Szwecja	2,8	162	28%
Finlandia	2,6	140	29%
Belgia	1,8	128	39%, 36% 28%
Holandia	1,6	138	30%-35%

Źródło: opracowanie własne na podstawie: http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/2_pl_annexe_part1.pdf

W oparciu o przedstawione dane nasuwa się wniosek, że im łatwiejsza i bardziej przejrzysta polityka podatkowa tym większe tempo wzrostu PKB wywołane przyjaźniejszymi warunkami prowadzenia działalności gospodarczej w danym kraju. Zmiany w polityce podatkowej przedsiębiorstw UE potwierdzają zrozumienie tej tendencji. Jak wynika z danych zamieszczonych w poniższej tabeli, trzynastcie państw spośród piętnastu członków "starej" Unii obniżyło podatki dla przedsiębiorstw w roku 2009, znacznie poniżej ich poziomu z roku 1980. Jednocześnie we wszystkich wymienionych krajach "starej" Unii ten podatek jest dziś niższy niż w roku 2000. Przeciętna stopa podatku dla przedsiębiorstw "piętnastki" wynosiła w 1980 r. 42,7%, w 1990 - 37,5%, w 2000 - 33,5% i 26% w 2009 r. Ponieważ niemieckie podatki od kapitału obejmują także podatek lokalny, podstawowa stawka CIT 15% jest prawie tak samo niska, jak powszechnie krytykowana 12,5% stawka w Irlandii, i okazała się przykładem największej redukcji wśród wszystkich krajów "piętnastki" od 2000 r. Przeciętny

podatek płacony przez przedsiębiorstwa w krajach środkowoeuropejskich przystępujących do Unii w 2004 r. spadł z 31% w 1995 do zaledwie 19% w 2009. W dwóch nowo przyjętych do Unii krajach bałkańskich: Rumunii i Bułgarii, oraz w starających się o akcesję krajach z zachodnich Bałkanów, stawki są jeszcze niższe. Na przykład w Albanii, Bułgarii, Macedonii, Serbii i Bośni-Hercegowinie standardem jest 10%, a w Czarnogórze nawet 9%, zaś średnia dla Bałkanów wynosi 14%.[5]

Tabela 1. Zmiany w stawkach podatku od przedsiębiorstw w EU15 w latach 1980-2009

	1980	1990	2000	2009*
Austria	55	30	34	25
Belgia	48	41	39	33,99
Dania	40	40	32	25
Finlandia	43	25	29	26
Francja	50	37	33,3	33,3
Niemcy	56	50	45	15
Grecja	43,4	46	40	25**
Irlandia	45	43	24	12,5
Włochy	25	36	37	31,4
Luksemburg	40	34	30	25,5
Holandia	48	35	35	25,5**
Portugalia	23	36,5	32	27,5**
Hiszpania	33	35	35	30**
Szwecja	40	40	28	26,3
Wielka Brytania	52	35	30	28**

Źródło: World Tax Database.

Wyniki dla 27 państw unijnych sugerują, iż wpływy z podatku od przedsiębiorstw w relacji do całości przychodów podatkowych wzrosły ze średniego wskaźnika 6,5% w 1999 r. do 7,5% w 2007 r. Niektórzy komentatorzy interpretują to jako potwierdzenie hipotezy "krzywej Laffera", która wskazuje, że obniżenie podatków powoduje wzrost wpływów, bowiem zmniejsza się ich spadek powodowany przez oszustwa (tax avoidance/evasion) (Mc Cain 2007; Reynolds)[6].

Zdaniem autorów raportu dotyczącego badań nad gospodarką rynkową krajów UE[7], w ostatnich latach obserwuje się wyraźnie tendencję do ograniczania ilości stawek podatków dochodowych PIT oraz stawki podatku CIT. Największe problemy z systemem podatkowym polegają na usprawnieniu jego funkcjonowania, zwiększenia przejrzystości i jednoznaczności przepisów, ograniczaniu zjawisk patologicznych, takich jak unikanie opodatkowania i ograniczaniu uznaniowości, np. odchodzenia od poboru. Osobnymi problemami są szara strefa, a więc gospodarka nieopodatkowana oraz niezwykle niskie opodatkowanie energii.

[1] <http://www.ieiz.tu.koszalin.pl/dokumenty/wydawnictwo/zeszyty/02/23.pdf>

[2] <http://www.ieiz.tu.koszalin.pl/dokumenty/wydawnictwo/zeszyty/02/23.pdf>

[3] http://podatki.wp.pl/kat,7069,title,Rostowski-tak-dla-podatku-liniowego-nie-dla-ulg,wid,12842964,wiadomosc.html?ticaid=1d917&_tictsrn=3; 16/12/2011

[4] http://korwin-mikke.pl/wazne/zobacz/wegry_przyjmują_podatek liniowy_i_zmniejszają_cit/32619

[5] Jaką cenę płacimy za rezygnację z podatku progresywnego?, <http://recesja.icm.edu.pl/ips/problemyps/leaman.pdf>

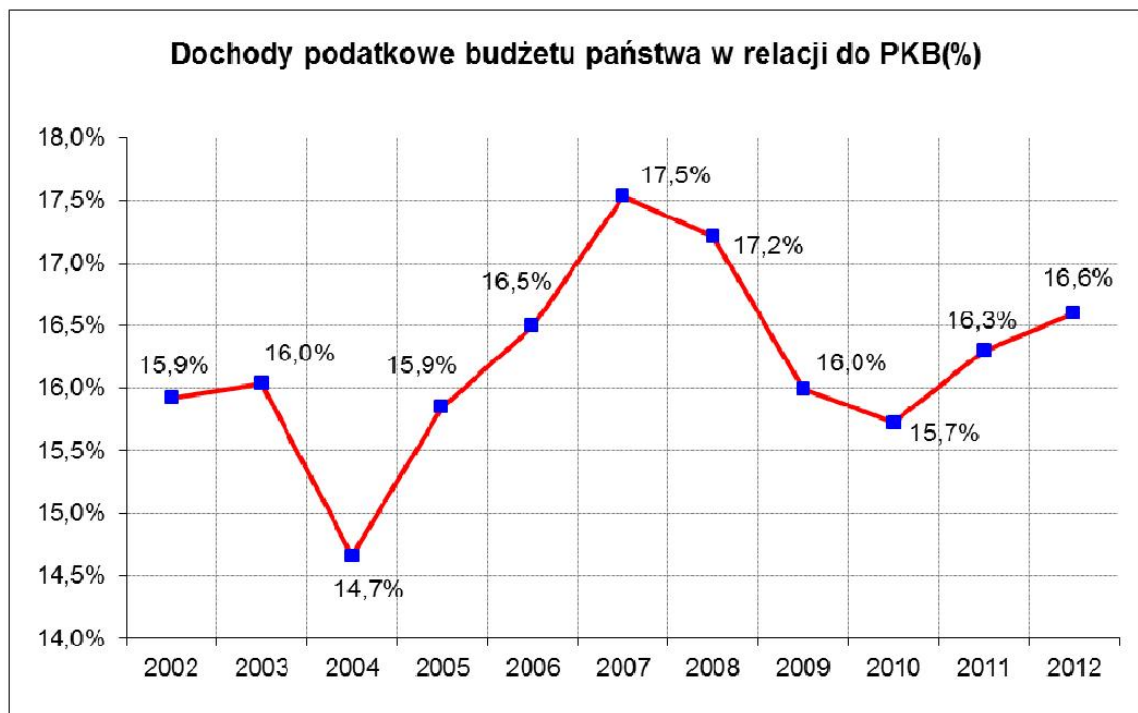
[6] Jaką cenę płacimy za rezygnację z podatku progresywnego?, <http://recesja.icm.edu.pl/ips/problemyps/leaman.pdf>

[7] Raport został opracowany w Instytucie Badań nad Gospodarką Rynkową pod kierunkiem dr Macieja Grabowskiego. Autorem części drugiej jest Marcin Tomalak. W pracach nad tym opracowaniem brali ponadto udział: Peter Golias z instytutu INEKO (Bratysława), Lech Wilkos z Uniwersytetu Warszawskiego i Michał Szczepkowski z SGH.

Analiza przychodów państwa a podatek CIT/PIT

Zmiany podatków mają bardzo duży wpływ: egzogeniczny wzrost podatków o 1 procent PKB obniża realny PKB o ok. 2-3 procent. [1] Znaczenie cykli koniunkturalnych na PKB widać wyraźnie na rysunku 8.

Rys. 8. Dochody podatkowe budżetu państwa a PKB

Źródło: Jaką cenę płacimy za rezygnację z podatku progresywnego? <http://recesja.icm.edu.pl/ips/problemyps/leaman.pdf>

Tabela nr 8. Struktura wpływów do budżetu Państwa

Prawie dwukrotny wzrost dochodów z podatku CIT

Naszą uwagę najbardziej przykuły prognozy dotyczące wpływów z podatków w latach 2010-2014. Rząd zakłada, że z roku na rok będą one systematycznie rosły: z 222,1 miliarda złotych w 2010 roku do niemal 300 miliardów złotych w 2014 roku. Oznacza to przyrost o ponad jedną trzecią.

Dochody podatkowe państwa (w miliardach złotych)						
Podatek	2010	2011	2012	2013	2014	Zmiana od 2010 do 2014
VAT	107,3	119,3	132,5	136,3	137,1	27,8%
Akcyza	55,7	58,7	63,6	65,9	68,4	22,8%
Od gier	1,7	1,7	1,6	1,5	1,5	-11,8%
CIT	21,8	24,8	30,7	36,1	42,2	93,6%
PIT	35,6	38,2	42,2	45,2	48,6	36,5%
SUMA	222,1	242,7	270,6	285	297,8	34,1%

Źródło: Money.pl na podstawie Wieloletniego Planu Finansowego Państwa 2011-2014.

Wśród podatków najbardziej widoczny jest skok dochodów z CIT, czyli danin płaconych przez firmy. Rządowa prognoza mówi o wzroście z tego tytułu o ponad 90% w 2014 roku wobec 2010 r. Wzrost taki mógłby być wywołany 25% wzrostem dochodów przedsiębiorstw, co w obecnej sytuacji rynkowej wydaje się być nierealne. Stąd domniemywać należy możliwości podwyżki stawki CIT - co pogłębi dysproporcje w obciążeniach przedsiębiorstw w Polsce.

Rys. 9. Wpływy podatku CIT w Polsce

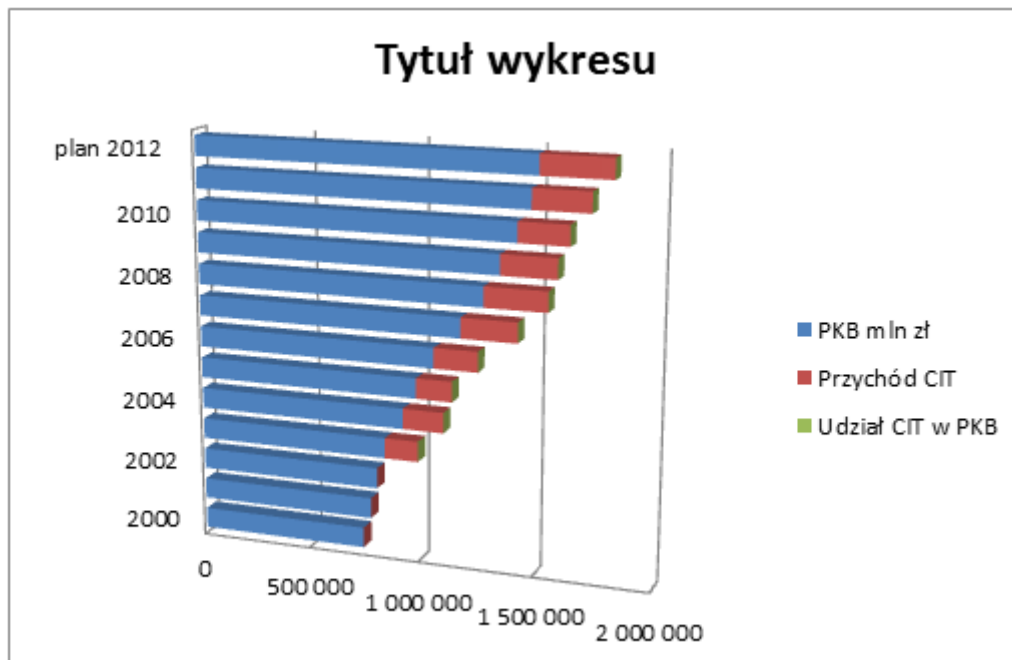
Wpływy z podatku CIT (w mld zł)

Źródło: Money.pl na podstawie sprawozdań z wykonania budżetów. *Prognozy zawarte w Wieloletnim Planie Finansowym Państwa 2011-2014.

Tabela nr 9. Podatek CIT a PKB w Polsce w latach 2000-2014

Rok	PKB mln zł	Przychód CIT	Udział CIT w PKB (%)
2000	744 378	Bd	
2001	779 564	Bd	
2002	808 578	bd	
2003	843 156	149 000	18%
2004	924 538	180 000	19%
2005	983 302	158 000	16%
2006	1 060 031	193000	18%
2007	1 176 737	245000	21%
2008	1 275 432	272000	21%
2009	1 343 366	242000	18%
2010	1 415 385	218000	15%
prognoza 2011	1 472 000	248000	17%
plan 2012	1 501 440	307000	20%
2013*	bd	361000	
2014*	bd	422000	

Źródło: opracowanie własne w oparciu o dane statystyczne na:
<http://www.mf.gov.pl/index.php?const=3&dzial=149&wysw=14>

Tabela nr 10. Przychód z podatku działalności gospodarczej

rok	Wpływy z PIT z dział gosp. (mln zł)					
	Wpływy z CIT	wg skali podatk.	wg stawki 19%	karta podatkowa	ryczałt od przych	OGÓŁEM
2001	14 124,32	7 161,16	0,00	259,83	1 131,96	22 677,28
2002	15 969,07	7 152,06	0,00	191,34	1 072,66	24 385,14
2003	14 982,84	7 257,53	0,00	152,44	1 232,64	23 625,45
2004	18 032,86	1 776,96	4 936,95	131,34	1 281,15	26 159,27
2005	20 789,24	1 618,53	6 897,73	120,53	1 340,34	30 766,36
2006	25 342,49	1 835,02	9 267,12	114,83	1 542,58	38 102,03
2007	32 155,76	1 471,47	11 761,41	1 081,37	1 899,14	48 369,15
2008	34 632,10	2 006,40	14 840,91	100,12	1 756,97	53 336,49
2009	30 773,24	2 252,21	13 393,87	94,34	1 449,89	47 963,53
2010	27 891,93	2 408,53	12 785,51	89,30	1 462,88	44 638,15

Źródło: Pismo z Ministerstwa Finansów do Fundacji KOMANDOR

z dn. 30 stycznia 2012 r, sygnatura DD1/016/3/GRZ/SSJ/12/DD-25

	PKB	Przychód PIT	Przychód CIT
	mln zł		
2000	744 378		bd
2001	779 564		149 000
2002	808 578		180 000
2003	843 156	354000	158 000
2004	924 538	367000	193000
2005	983 302	422000	245000
2006	1 060 031	487000	272000
2007	1 176 737	609000	242000
2008	1 275 432	672000	218000
2009	1 343 366	627000	248000
2010	1 415 385	625000	307000
prognoza 2011	1 472 000		361000
plan 2012	1 501 440		422000
2013*	bd		bd
2014*	bd		bd

WPLYWY PODATKOWE
w okresie od 1 stycznia 2003 roku do 31 grudnia 2003 roku

w tys. zł

Nr	Wyszczególnienie	Wpływy podatkowe *	w tym:
			Kwoty zaległości podatkowych ściąganych w drodze egzekucji
1	2	3	4
1	Podatek dochodowy od osób prawnych	14 982 384	91 067
2	Podatek dochodowy od osób fizycznych	35 438 477	486 549
2a	w tym - podatek dochodowy od osób fizycznych rozliczany przez płatników	31 062 170	181 816
3	Podatek od towarów i usług	61 062 489	1 150 601
4	Podatek akcyzowy **	34 444 949	90 312
5	Podatek od gier	702 447	4 920
6	Podatki zniesione	2 203	644
7	Ogółem	146 632 949	1 824 093

* Wykazane są pełnych wielkościach, tj. bez odliczenia udziałów dla jednostek samorządu terytorialnego i środka specjalnego.

**Dane łączne uzyskane z izb celnych i skarbowych

Źródło: Przedstawione dane pochodzą ze statystyk udostępnionych przez Ministerstwo Finansów na stronie internetowej:

<http://www.mf.gov.pl/dokument.php?const=3&dzial=149&id=48490&typ=news>

Przedstawione dane prezentują dysproporcje podatku PIT i CIT, które w konsekwencji prowadzą do spadku wpływów z podatku PIT po 2008 roku i systematycznym wzroście dochodów Państwa z podatku CIT. Dodatkowo wyniki są odzwierciedleniem sytuacji gospodarczej kraju, w którym spadek wpływów z podatków związany jest ściśle z obniżeniem zysku firm lub ich bankructwem.

[1] Christiana Romer and David Romerin: The Macroeconomic Effects of Tax Changes: Estimates Based on a New Measure of Fiscal Shocks (NBER Working Paper No. 13264)

Jaki jest dobry podatek CIT w Polsce

Podstawową zaletą stawek stałych jest prosta konstrukcja oraz stabilne obciążenie, niezależnie od wysokości osiąganego dochodu[1]. Przy zastosowaniu progresji w podatku dochodowym kwota podatku rośnie szybciej niż podstawa opodatkowania, czyli wzrost kwoty podatku jest więcej niż proporcjonalny w stosunku do wzrostu dochodu. Tak więc każdemu wzrostowi dochodu towarzyszy większy podatek, co zmniejsza motywację do powiększania przychodu. Progresywne opodatkowanie ma zatem niekorzystny wpływ na rozwój ducha przedsiębiorczości.

Doświadczenia Polski wykazały, iż w efekcie większej dynamiki wzrostu gospodarczego

tempo wzrostu PKB wyniosło w 2004 roku 5,3%. Gwałtowna, wyraźnie zauważalna obniżka stawki CIT skłoniła wiele przedsiębiorstw do rezygnacji z zarządzania podatkami. Łączny zysk brutto wzrósł o ponad 100%, ale głównie dlatego, że zmniejszyła się liczba przedsiębiorstw wykazujących zysk około zera bądź straty. Z fiskalnego punktu widzenia manewr Kołodki był zatem udany i zbieżny z tendencjami obserwowanymi na świecie i w Unii Europejskiej, obniżającej podatki od firm.[2]

Ogólnoświatowy trend do obniżania CIT sprawił, że systematycznie traci on znaczenie fiskalne. W Polsce CIT dostarcza już tylko ok. 10% wpływów podatkowych. Co jednak najważniejsze, mniejszy CIT jest silniejszy nie tylko w przyciąganiu inwestorów, ale też często w zasilaniu budżetu. Niska stawka aktywizuje, bowiem drobnych przedsiębiorców, wielu zaś wyciąga z szarej strefy. Niska stawka CIT może też zwiększać wpływy podatkowe od wielkich firm. Ponadnarodowe korporacje, a takich mamy już w Polsce dużo, w pełni legalnie unikają płacenia podatków w krajach o wysokiej stawce. Odpowiednio przerzucając przychody i koszty ponad granicami, między swoimi spółkami z różnych krajów, z łatwością wykazują straty w tym kraju, gdzie CIT jest wysoki, a zyski pokazują tam, gdzie jest on niski.

Różne stawki opodatkowania CIT i PIT (stawka progresywna) powodują, iż firmy zmieniając swoją formę prawną mogą uzyskać (np. niższą stopę opodatkowania stosowaną dla korporacji), w porównaniu z wyższymi stawkami, które musiały uprzednio płacić jako spółki cywilne o dużym dochodzie. [3] Zdaniem ekonomistów - Mooij i Nikodeme, zmiana statusu przynosi znaczne korzyści dla przedsiębiorstw, ale nie dla urzędów skarbowych, gdyż dokonuje się kosztem spadku wpływów z podatku od dochodów osobistych.

Eksperci Centrum im. A. Smitha twierdzą, że obniżenie podatków zależy od:

1. Zmniejszenia marnotrawstwa w wydatkach publicznych, czyli lepszego wykorzystywania pieniędzy podatników.
2. Zastąpienia przywilejów podatkowych bardziej efektywnymi mechanizmami. Liczne przywileje, rozdawane przez ustawodawcę pod wpływem różnych nacisków, czyli zwolnienia, odliczenia i ulgi podatkowe powodują, że system podatkowy staje się bardzo skomplikowany i niejasny.

Zdaniem ekspertów z Centrum Smitha prostota podatku nie zależy od liczby zawartych w nim stawek! Skomplikowany jest sposób liczenia podstawy opodatkowania, a nie liczba progów. Nawet klasyczna ekonomia reprezentowana przez Adama Smitha zaleca konstruowanie podatków dogodnych i tanich. Tę zasadę o wiele łatwiej wypełniać, gdy ulg jest mało i są one dobrze zdefiniowane. W przeciwnym wypadku powstaje tzw. prawo powielaczowe, czyli liczne interpretacje i wykładnie prawa zapisanego w ustawach. A przecież źródłem prawa może być tylko ustawa, o czym stanowi konstytucja RP. Taki chaos prawny po uchwaleniu ustaw o PIT i CIT, w mniejszym stopniu VAT, trwał dość długo, szczególnie, że sądy administracyjne rozstrzygały spory urzędu z obywatelem odmiennie w różnych regionach Polski. Jednocześnie ważne ulgi nie były zbyt udane, np. ulga inwestycyjna.[4]

Przedstawione argumenty wskazują, iż właściwą propozycją byłoby zrównanie opodatkowania CIT i PIT. Redukcja stawki CIT byłaby głównym sposobem na obniżenie opodatkowania zysków przedsiębiorstw, jeżeli relację wydatków publicznych do PKB ograniczono by tylko w niewielkim stopniu. W sytuacji, w której opodatkowanie dochodów z działalności gospodarczej byłoby nadal regulowane w dwóch ustawach (ustawie o PIT i

ustawie o CIT), planem minimum do przeprowadzenia byłoby obniżenie stawki CIT z 19% do 18% (tj. do poziomu przyszłorocznej stawki PIT dla osób rozliczających się według skali podatkowej). Forma prowadzenia działalności gospodarczej wybierana przez przedsiębiorców byłaby wtedy możliwie najmniej zależna od przepisów regulujących związane z nią zobowiązania podatkowe.

Dochód z działalności gospodarczej, obciążonej z natury większym ryzykiem niż praca najemna, nie powinien być opodatkowany wyżej od niej. Zarówno większe ryzyko, jak i szersze możliwości osiągania dochodów z alternatywnych źródeł (jeżeli interes nie wypali, przedsiębiorca zawsze może podjąć pracę najemną) powodują, że decyzja o prowadzeniu działalności gospodarczej jest silniej uzależniona od wysokości ciężarów podatkowych niż praca najemna. Ubytek dochodów sektora finansów publicznych wywołany taką redukcją wyniósłby około 2,5 mld zł. Ten szacunek nie uwzględnia jednak efektów podażowych obniżenia opodatkowania zysków firm, które powinny działać w kierunku zwiększenia dochodów podatkowych.

Zdaniem J. Nenemana^[5] wpływ podatków na PKB jest niejasny, natomiast znaczenie ma ich właściwa struktura. Raport OECD (2008) potwierdza tę hipotezę. Dane makroekonomiczne sugerują następujący ranking podatków pod kątem ich negatywnego wpływu na PKB per capita:

1. Podatki majątkowe
2. Podatki od konsumpcji
3. PIT
4. CIT

Czyli progresja podatkowa wydaje się zmniejszać PKB per capita. Analizując dane statystyczne J. Neneman sugeruje, aby dobry system podatkowy dla Polski wiązał się z przesunięciem opodatkowania z pracy na konsumpcję, a jeszcze lepiej na majątek. Sugeruje, aby wprowadzono podatek katastralny, ujednolicono stawkę VAT, ponownie przemyślano podatek akcyzowy, wprowadzono liniowy PIT bez żadnych ulg i kwoty wolnej (stawka krańcowa bliska efektywnej) i zakłada nawet likwidację CIT z szeroką podstawą i niską stawką. Dobry system podatkowy charakteryzuje prostota, przewidywalność i stabilność. J. Neneman sugeruje, aby w przyszłości VAT stanowił jedyne źródło dodatkowych dochodów, które rekompensowałyby spadek dochodów z podatków dochodowych. Taki VAT charakteryzowałby się jedną stawką, ograniczeniem zwolnień i wysokim progiem wejścia.

Zaleca się wprowadzenie jednolitego podatku od działalności gospodarczej, bez względu na formę-organizacyjno prawną. Zryczałtowany podatek od działalności gospodarczej (nowy CIT) powinien być równy dla wszystkich. Propozycja ta stwarza dwie możliwości:

1. Wprowadzenie jednolitego CIT i PIT z działalności gospodarczej np. na poziomie niższym niż 18% bez ulg i wyłączeń.
2. Wprowadzenie zryczałtowanego podatku dochodowego od sprzedaży na poziomie np. 2%.

Rozwiązanie polegające na zrównaniu stawki CIT i PIT ma pozytywną konsekwencję polegającą na tym, iż każda osoba prowadząca działalność gospodarczą płaciłaby podatek od osiągniętego dochodu w takiej samej wysokości. Dochód natomiast definiowany jest jako różnica przychodów i kosztów. Klasyfikacja kosztów uzyskania przychodów rodzi wiele

wątpliwości, wymaga wielu interpretacji, co w konsekwencji prowadzi do naturalnego dążenia przedsiębiorstw do obniżania dochodu poprzez wzrost kosztów i uszczuplanie wpływów.

Wprowadzenie zryczałtowanego podatku od wartości sprzedaży zastąpiłoby podatek dochodowy dla wszystkich przedsiębiorstw. Taką propozycję rozważali również specjaliści z Centrum im. A. Smitha[6]. Uznali oni, że projekt zmian nie zawiera ani jednego rozwiązania, które w polskim systemie organizacji sektora publicznego nie byłoby obecne. Podatek CIT miałby być zastąpiony podatkiem od sprzedaży (obrotów). Taki podatek istnieje obecnie jako zryczałtowany podatek od obrotów ewidencjonowanych. Różnica dotyczy tylko wysokości stawek: zamiast dzisiejszych 3,5%, 5,5% i 8,5% ma mieć zastosowana jedna stawka w wysokości 2%. Opodatkowany ma być kapitał przedsiębiorstw. Ale i dziś kapitał jest opodatkowany. Zalety tego zryczałtowanego podatku dochodowego na poziomie 2% to:

- prostota wynikająca z braku rejestracji kosztów i zharmonizowania podstawy opodatkowania z podatkiem od towarów i usług,
- systematyczne płacenie podatku w miarę uzyskiwania przychodu,
- brak progresji podatkowej,
- przerzucanie ciężaru opodatkowania w ceny, co powoduje, że możliwość zapłaty tego podatku jest niezależna od rentowności przedsiębiorcy - fakt osiągnięcia dochodów lub generowania straty nie ma istotnego znaczenia dla podatnika.

Uwzględniając obrót krajowy netto, poziom 2% stawki jednolitego zryczałtowanego podatku dochodowego byłby wystarczający, aby generować takie same jak obecnie wpływy do budżetu państwa. Potwierdza to wstępna analiza obrotu krajowego i wpływów z podatku z działalności gospodarczej. (tabela nr 12). Specjaliści zauważają, że podatek ten powoduje, iż w kolejnych fazach obrotu nalicza się "podatek od podatku". To właśnie spowodowało wycofanie się z podatku obrotowego w roku 1993. Negatywne konsekwencje tego zjawiska będą jednak niewielkie ze względu na niską stawkę podatku (2%).

Propozycja jest **połączeniem zryczałtowanego podatku dochodowego od osób fizycznych i podatku osób prawnych**. Znosząc znaczenie formy-organizacyjno-prawnej i kwalifikacje kosztów, firmy płaciłyby dwa podatki: podatek VAT w wysokości 18% oraz zryczałtowany podatek dochodowy od sprzedaży w wysokości np. 2%. Podzielamy opinie ekspertów z Centrum im. A. Smitha, iż prezentowany system podatkowy jest rewolucyjny, ale bardzo uproszczony. Poniżej znajduje się zestawienie wad i zalet tego rozwiązania. (tab. 13)

Tabela nr 12. Prognoza zryczałtowanego podatku dochodowego

Rok	Wpływy z PIT z dział gosp. (mln zł)					Obrót krajowy	Udział %
	Wpływy z CIT	Wpływy z wg skali podatk.	wg stawki 19%	wg stawki 120,53	ryczałt od przych. OGÓŁEM (mln zł)		
2001	14 124,32	7 161,16	0,00	259,83	1 131,96	22 677,28	bd
2002	15 969,07	7 152,06	0,00	191,34	1 072,66	24 385,14	bd
2003	14 982,84	7 257,53	0,00	152,44	1 232,64	23 625,45	bd
2004	18 032,86	1 776,96	4 936,95	131,34	1 281,15	26 159,27	bd
2005	20 789,24	1 618,53	6 897,73	120,53	1 340,34	30 766,36	1 969 536,501,56%
2006	25 342,49	1 835,02	9 267,12	114,83	1 542,58	38 102,03	2 207 859,401,73%

2007 32 155,76 1 471,47 11 761,41 1 081,37 1 899,14 48 369,15 2 557 332,501,89%
 2008 34 632,10 2 006,40 14 840,91 100,12 1 756,97 53 336,49 2 786 386,601,91%
 2009 30 773,24 2 252,21 13 393,87 94,34 1 449,89 47 963,53 2 750 483,101,74%
 2010 27 891,93 2 408,53 12 785,51 89,30 1 462,88 44 638,15 2 907 368,701,54%

Źródło: Pismo z Ministerstwa Finansów do Fundacji KOMANDOR z dn. 30 stycznia 2012 r, sygnatura DD1/016/3/GRZ/SSJ/12/DD-25

Tabela 13. Wady i zalety obecnego opodatkowania firm w Polsce a zryczałtowany podatek dochodowy od firm.

	Obecny podatek dochodowy (PIT i CIT)	Zryczałtowany podatek dochodowy od firm
Zalety	<ul style="list-style-type: none"> • Możliwość odliczania wydatków firm. 	<ul style="list-style-type: none"> • Prostota wynikająca z braku rejestracji kosztów; unikamy wielu nowelizacji i interpretacji urzędowych wskazujących koszty uzyskania przychodów, • Systematyczne płacenie podatku w miarę uzyskiwania przychodu, • Brak progresji podatkowej demotywuującej przedsiębiorców do rozwoju w celu unikania płatności, • Zwiększenie wpływów do budżetu państwa w skutek uwolnienia przedsiębiorczości oraz zmniejszenia kosztów związanych z jego funkcjonowaniem i odprowadzaniem u obecnych przedsiębiorców, • Obniżanie stawek podatków wzmacnia inwestycje firm. Badania wykazały, że obniżka stawek podatkowych o 2,5 punktu procentowego poprzez pozytywny wpływ na zatrudnienie, inwestycje oraz dynamikę produktywności prowadzi do przyspieszenia tempa wzrostu o 0,2-0,3 punktu procentowego rocznie[7], • Atrakcyjny, klarowny system podatkowy przyciągnie kapitał

		zagraniczny do Polski.
Wady	<ul style="list-style-type: none"> • Kolejne modyfikacje oraz liczne ulgi i preferencje sprawiają, że system podatków dochodowych jest skomplikowany i niespójny, • W ustawie CIT jest mnóstwo przepisów odwołujących się do dochodów zarobkowych pracowników, co nie jest przedmiotem tego podatku, • Koszty w przedsiębiorstwach związane z wydatkami na księgowość (w odniesieniu do CIT trzeba prowadzić dwie odrębne księgowości - jedna na potrzeby podatkowe, druga zgodna z ustawą o rachunkowości), • Określenie kosztów nie będących kosztami uzyskania przychodu i różne tego interpretacje - w ślad za zmniejszaniem stopy podatku CIT wydłużała się lista kosztów niepodatkowych rekompensujących tę stratę dla budżetu , • PIT i CIT generują ogromne koszty w budżecie państwa, które są związane z jego poborem - ogromna rzesza inspektorów skarbowych kosztuje krocie. (wg prof. Andrzeja Bliklego, koszty poboru podatku CIT sięgają 40%, PIT ok. 30%, a VAT prawie 20%., dane za 2010 r.) • CIT hamuje rozwój przedsiębiorczości, • Podatki dochodowe to zwiększona kontrola państwa nad obywatelem i przedsiębiorstwami, • Znaczne koszty Państwa związane z interpretacjami i sprawami spornymi, • Przy obecnej konstrukcji podatku CIT nawet firma 	

	<p>wykazująca straty może być zmuszona do płacenia podatku od zysku, którego faktycznie nie ma. Podstawą do naliczania podatku CIT jest bowiem zysk brutto powiększony o dodatkowe koszty, a nie sam zysk brutto, jak się zwykle uważa,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przedsiębiorstwa zmuszone są do odprowadzania podatku od składek na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Jednak składka na PFRON już sama w sobie jest podatkiem. W rezultacie firmy muszą odprowadzać podatek od podatku, • Brak możliwości odliczenia wydatków powodująca stałe obciążenia przedsiębiorstw, przy nakładach inwestycyjnych nie ma ulg związanych z rozwojem, podniesienie cen końcowych dla klientów. 	
--	--	--

Jak łatwe jest rozliczanie podatków w proponowanym systemie podatkowym?

- Przykład rozliczenia dla spółki akcyjnej

Obrót netto 1000 PLN + Podatek VAT (18%) 180 PLN = Razem 1180 PLN

Podatek VAT od zakupów 100 PLN

Obciążenia podatkowe spółki akcyjnej:

Podatek VAT należny 80 PLN

Podatek dochodowy CIT (2%) 20 PLN

Dywidenda dla akcjonariuszy 100 PLN (dochodowość 10%) – rozliczana w rocznym PIT akcjonariusza.

-
- Przykład rozliczenia dla jednoosobowej działalności gospodarczej osób fizycznych

Obrót netto 1000 PLN + Podatek VAT (18%) 180 PLN = Razem 1180 PLN

Podatek VAT od zakupów 100 PLN

Obciążenia podatkowe jednoosobowej działalności gospodarczej:

Podatek VAT należny 80 PLN

Podatek dochodowy CIT (2%) 20 PLN

Dywidenda dla właściciela 100 PLN (dochodowość 10%) – rozliczana w rocznym CIT właściciela.

Zasady legislacyjne i propozycja zmian aktów prawnych dla zmodyfikowanego systemu podatkowego

Spełniając podstawowe założenie sprawnego systemu podatkowego, zasady naliczania podatku muszą być jasne i czytelne dla każdego przedsiębiorcy, bez względu na stopień wykształcenia i doświadczenia biznesowego.

Podatek od towarów i usług (VAT)

- Podatek VAT jest podatkiem od dóbr konsumpcyjnych, płatnikami tego podatku są końcowi nabywcy towarów i usług - konsumenci.
- Stawka podatku jest jednolita na wszystkie towary i usługi w obrocie krajowym (na przykład 18%) i określana jest ustawą przyjętą przez Sejm.
- Wszyscy przedsiębiorcy (bez względu na formę organizacyjną) prowadzą działalność w oparciu o wartości netto, czyli zakupy wszystkich towarów i usług, które są związane z prowadzoną działalnością gospodarczą są objęte prawem do odliczenia podatku.
- Rozliczenie nadpłaconego podatku przy obrocie krajowym jest możliwe jedynie w następnych okresach rozliczeniowych, bez prawa występowania o zwrot należności tego podatku od Skarbu Państwa w formie pieniężnej. Eksport towarów i usług jest objęty 0% stawką VAT.
- Stawka z podatku w wewnątrzspółnotowej sprzedaży lub w eksporcie wynosi 0%, pod warunkiem, że podatnik posiada przy eksporcie dokument potwierdzający wywóz towaru poza terytorium Unii Europejskiej. Natomiast przy sprzedaży wewnątrzspółnotowej posiada dowody, że towary będące przedmiotem wewnątrzspółnotowej dostawy zostały wywiezione z terytorium kraju i dostarczone do nabywcy na terytorium państwa członkowskiego inne niż

terytorium kraju. Kwoty te mogą być odliczane przez przedsiębiorcę i zwracane przez Skarb Państwa w formie pieniężnej.

- Wprowadzenie zasady pełnego odliczania podatku naliczonego, zawartego w cenie przy nabyciu towarów w ramach działalności gospodarczej (np. odliczenie pełnego VAT od zakupu samochodów osobowych i paliwa do nich) z wyłączeniem wydatków na cele socjalne firmy.
- Likwidacja zwolnień podmiotowych i przedmiotowych, ufiskalnienie ogółu podatników.
- Uproszczenie procedury przy rozliczaniu podatku VAT.

Jednocześnie jakiegokolwiek regulacje związane z ustawą o VAT i jej zmianami muszą być podporządkowane powyższym zasadom.

W związku z przyjętymi zasadami legislacyjnymi proponowane są konsekwentnie następujące **modyfikacje ustawy o podatku od towarów i usług:**

1. Kwotę podatku naliczonego stanowi suma kwot podatku określonych w fakturach otrzymanych przez podatnika.
2. W zakresie, w jakim towary i usługi są wykorzystywane do wykonywania czynności opodatkowanych, podatnikowi przysługuje pełne prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego z zastrzeżeniem punktu 3.
3. Podatnikowi nie przysługuje prawo obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego od wydatków na cele socjalne firmy.
4. Prawo do obniżenia kwoty podatku należnego powstaje w rozliczeniu za okres, w którym podatnik otrzymał fakturę.
5. W przypadku gdy kwota podatku naliczonego, jest w okresie rozliczeniowym wyższa od kwoty podatku należnego, podatnik przy sprzedaży krajowej ma prawo do obniżenia o tę różnicę kwoty podatku należnego za następne okresy, a przy eksporcie lub sprzedaży wewnątrzspółnotowej, do zwrotu różnicy na rachunek bankowy.
6. Zwrot różnicy podatku następuje w terminie 30 dni od dnia złożenia rozliczenia przez podatnika, na rachunek bankowy podatnika.

Płatnikami podatku od towarów i usług są osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne, wykonujące samodzielnie działalność gospodarczą z dniem dokonania odpłatnej dostawy lub świadczenia usług. **Zwolnień podmiotowych lub przedmiotowych nie stosuje się.**

1. Ustala się, że prawo obniżenia kwoty podatku należnego o podatek naliczony powstaje w rozliczeniu za okres, w którym podatnik otrzymał fakturę.
2. W przypadku gdy nabywca towaru lub usługi otrzymał korektę faktury, jest on zobowiązany do zmniejszenia kwoty podatku naliczonego w rozliczeniu za okres, w którym tę korektę faktury otrzymał.

3. Jeżeli podatnik nie dokona obniżenia kwoty podatku należnego w terminie określonym w ust. 1, może obniżyć kwotę podatku należnego w deklaracji podatkowej za jeden z dwunastu następujących okresów rozliczeniowych.

.....

Podatek dochodowy od dochodów podmiotów gospodarczych (CIT)

Podatek CIT - jest pobierany od prowadzonej działalności gospodarczej bez względu na jej formę organizacyjno-prawną.

- Do podatku CIT nie stosuje się jakichkolwiek ulg podatkowych.
- Jest to podatek dochodowy płacony w formie zryczałtowanego podatku dochodowego od obrotu netto (na przykład 2 %).
- Stawka procentowa podatku ustalana jest ustawą przyjętą przez Sejm.
- Rezygnacja z klasyfikacji kosztów uzyskania przychodów,

Jednocześnie jakiegokolwiek regulacje związane z ustawą o CIT i jej zmianami muszą być podporządkowane powyższym zasadom.

W związku z przyjętymi zasadami legislacyjnymi proponowane są następujące **modyfikacje ustawy o podatku od dochodów podmiotów gospodarczych:**

- opracowanie jednej ustawy o podatku dochodowym dla przedsiębiorców obejmującej zarówno osoby prawne, jak i osoby fizyczne prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą lub jako wspólnicy w spółkach osobowych, przewidującą wyodrębnienie majątku przedsiębiorstwa od majątku osób fizycznych będących właścicielami tego przedsiębiorstwa.

1. Ustawa reguluje opodatkowanie podatkiem dochodowym przychodów przedsiębiorców, tj.: osób prawnych, jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych, wykonujących samodzielnie działalność gospodarczą.

2. Przedsiębiorca zobowiązany jest do wyodrębnienia przychodów i majątku związanego z działalnością gospodarczą, od pozostałych przychodów i majątków.

3. Przychodów osób fizycznych prowadzących samodzielnie lub w spółkach, niemających osobowości prawnej nie łączy się z innymi przychodami.

4. Zwolnień podmiotowych lub przedmiotowych nie stosuje się.

Kosztami uzyskania przychodów są koszty poniesione w celu osiągnięcia przychodów lub zachowania albo zabezpieczenia źródła przychodów. Wyodrębnienie kosztów następuje wyłącznie dla celów wyliczenia opłacalności prowadzonej działalności.

1. Podstawę obliczenia podatku stanowi wartość netto sprzedaży towarów i usług w danym roku podatkowym.

2. Przychodów określonych w punkcie 1 nie łączy się z przychodami z innych źródeł

3. Podatek dochodowy pobiera się od podstawy jego obliczenia określonej w punkcie 1 w wysokości zryczałtowanej, tj.; 2%.

4. Przedsiębiorcy przekazują kwotę podatku, o którym mowa w punkcie 3 w terminie do dnia 20 miesiąca następującego po miesiącu, w którym wystąpił przychód, na rachunek urzędu skarbowego, którym kieruje naczelnik urzędu skarbowego właściwy według miejsca zamieszkania podatnika, a jeżeli podatnik nie jest osobą fizyczną, według siedziby bądź miejsca prowadzenia działalności, gdy podatnik nie posiada siedziby.

Podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT)

Podatek PIT jest to podatek dochodowy od osób fizycznych nie prowadzących jakiegokolwiek działalności gospodarczej.

- W podatku PIT stosuje się różnego rodzaju ulgi podatkowe (o charakterze prospołecznym i prorozwojowym gospodarczo), które będą instrumentem wspierającym mniej zamożnych obywateli.
- Stawki procentowe podatku (podatek ma charakter progresywny) ustalane są ustawą przyjętą przez Sejm, a jakiegokolwiek regulacje związane z ustawą o PIT i jej zmianami, muszą być podporządkowane powyższym zasadom.

W związku z proponowanymi założeniami legislacyjnymi proponowane są następujące modyfikacje ustawy o podatku od dochodów osób fizycznych.

Ustawa powinna być tak skonstruowana, aby obejmowała opodatkowanie dochodów nie związanych z przedsiębiorstwem, stąd:

- 1.** Ustawa reguluje opodatkowanie podatkiem dochodowym przychodów osób fizycznych nie związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz opodatkowanie wypłat (dywidend) z tytułu udziału w zyskach przedsiębiorstwa.
- 2.** Ustawa powinna zawierać ulgi podatkowe o charakterze prospołecznym i prorozwojowym, które będą instrumentem wspierającym mniej zamożnych obywateli, np. od podatku dochodowego podatnik ma prawo odliczyć ulgi określone przepisami tej ustawy.
- 3.** Zgodnie z przyjętymi zmianami podatek dochodowy powinien być podatkiem progresywnym; od uzyskanych przychodów powinny być ustalone dwie stawki opodatkowania wraz ze wzrostem dochodów podatnika.

Dodatkowo, do założeń legislacyjnych nowego systemu podatkowego konieczne staje się wprowadzenie zasady, że osoby fizyczne będą płaciły podatek (dywidendę) od dochodów uzyskanych z przedsiębiorstwa, który to dochód powinien być opodatkowany według ogólnych zasad rozliczania podatku dochodowego PIT.

Wnioski końcowe

Szacuje się, że od momentu wejścia Polski do Unii Europejskiej około 2 milionów Polaków wyjechało szukać pracy za granicą. Wyjechali, bo polskie firmy przytłoczone ciężarami podatkowymi i wieloma innymi barierami rozwoju, nie mogły zaoferować im konkurencyjnych warunków pracy. Mimo to, bezrobocie nadal utrzymuje się na poziomie 1,8 mln. Dzieje się tak, bo wyjechali nie bezrobotni, ale ludzie opuszczający swoje dotychczasowe miejsca pracy. Niestety na te miejsca brak odpowiednio przygotowanych kandydatów. Zdaniem A. Blikle, państwo nie chroni uczciwego przedsiębiorcy przed nieuczciwą konkurencją w kraju, która nie płacąc podatków nie tylko odbiera nam klientów niższymi cenami, ale też i pracowników wyższymi wynagrodzeniami[1].

Zgodnie z badaniem przeprowadzonym przez IPSOS[2] złożoność, niedoskonałość oraz zmienność prawa ciągle wywiera wpływ na procedury administracyjne, zarówno w odniesieniu do urzędników podatkowych, jak i podatników. Na przykład, przez wprowadzenie szeregu uproszczonych procedur w zakresie podatku dochodowego, w Polsce powstał niesamowicie skomplikowany system podatkowy dla przedsiębiorców.

Liczne zwolnienia podatkowe oraz brak jednolitej interpretacji prawa jest dotkliwym problemem dla przedsiębiorców. Obecna sytuacja w kraju powinna prowadzić do prostych wniosków:

- **kluczowe jest uproszczenie prawa podatkowego**
- **ważne jest ujednoczenie interpretacyjne obowiązującego prawa**

W Unii Europejskiej dąży się do ujednoczenia systemu podatkowego. Jest to jednak dalsza perspektywa. Obecnie przyczyn obniżek stawek podatków dochodowych i VAT w większości krajach Unii Europejskiej, można doszukiwać się w międzynarodowej konkurencji podatkowej pomiędzy krajami i chęcią przyciągnięcia inwestycji zagranicznych. Ponadto, podatki dochodowe nie podlegają tak mocnej harmonizacji przez prawo wspólnotowe, jak podatki pośrednie, a więc państwa członkowskie mogą w większym stopniu wpływać na ich konstrukcję oraz wysokość. Jednak, aby dokonywać gruntownych zmian i móc „konkurować podatkowo”, potrzebna jest gruntowna reforma całego sektora finansów publicznych, a więc także strony wydatkowej budżetu państwa. Przygotowanie takiej reformy nie jest łatwe, wymaga zbudowania właściwego modelu ekonometrycznego i analizy scenariuszowej. Jednolite opodatkowanie działalności gospodarczej oraz podatek od wartości kapitałów zamiast CIT, a także ujednoczenie stawek VAT to niewątpliwie ułatwienia warte rozważenia. Reforma podatkowa powinna mieć jeszcze jeden pozytywny efekt – jakim jest wzrost zaufania do państwa. Byłaby to również szansa dla polskiej przedsiębiorczości.

---

[1]

<http://firmyrodzinne.pl/download/tqm/przydatne/Panstwo%20solidarne%20z%20fiskusem.pdf>

[2] Raport IPSOS na zlecenie Banku Światowego raport Bariery administracyjne związane z podejmowaniem i prowadzeniem działalności gospodarczej w Polsce — ocena

Bibliografia

1. Analiza FOR nr 13/2011 z 11/11/2011 ?Najpilniejsze wyzwania dla nowego rządu, A. Łaszek
2. Andrzejewski P., Vatobranie, Wprost 2001
3. Bajer P., Podatkowy przegląd prasy, przygotowany przez PricewaterhouseCoopers www.twoja-firma.pl/wiadomosc/10908,coraz-mniejsze-wplywy-z-podatku-cit.html
4. Burak K. Dochody budżetu państwa rodzaje i struktura
5. Christiana Romer and David Romer: The Macroeconomic Effects of Tax Changes: Estimates Based on a New Measure of Fiscal Shocks (NBER Working Paper No. 13264)
6. Engen E.M., J. Skinner, Taxation and Economic Growth, NBER Working Paper No. 5826, 1996
7. Instytut Globalizacji Podatki pośrednie płacone w kupowanych produktach za przeciętna pensje netto w Polsce w 2011 roku
8. Jaką cenę płacimy za rezygnację z podatku progresywnego?, www.recesja.icm.edu.pl/ips/problemyps/leaman.pdf
9. Jaką cenę płacimy za rezygnację z podatku progresywnego?, www.recesja.icm.edu.pl/ips/problemyps/leaman.pdf
10. Kowalczyk A., Opodatkowanie działalności gospodarczej, Poradnik Gazety Prawnej, 2007/08
11. Kuzinska H., Wywiad z M. Słutowskim, Krytyka polityczna
12. Łangalis M., Raport Cena Państwa, Instytut Globalizacji
13. Michalkiewicz S., Choroba czerwonych oczu
14. Milewski R. (red) ?Podstawy ekonomii? Wydawnictwo Naukowe PWN Warszawa 1999 str. 429
15. Neneman J., Pasikowski R., W poszukiwaniu modelu systemu podatkowego dla Polski
16. Olechowska K., Konkurencyjność reform podatkowych. Polska na tle innych krajów. Omówienie dyskusji
17. Raport IPSOS na zlecenie Banku Światowego raport Bariery administracyjne związane z podejmowaniem i prowadzeniem działalności gospodarczej w Polsce ? ocena
18. Raport opracowany w Instytucie Badań nad Gospodarką Rynkową pod kierunkiem dr Macieja Grabowskiego. Autorem części drugiej jest Marcin Tomalak. W pracach nad tym opracowaniem brali ponadto udział: Peter Golias z instytutu INEKO (Bratysława), Lech Wilkos z Uniwersytetu Warszawskiego i Michał Szczepkowski z SGH.
[www.ibngr.pl/.../krynica_final_vii\(Reformy%20systemów%20podatkowyc](http://www.ibngr.pl/.../krynica_final_vii(Reformy%20systemów%20podatkowyc)
19. Raport PwC: Jak podatki mogą nas przybliżyć do cudu gospodarczego?, Warszawa 2008
20. Słownik ekonomiczny ? zbiory wiedzy ? portal NBP
21. Sokołowski J., Zarządzanie przez podatki, PWN, Warszawa 1995
22. Strategia podatkowa Ministerstwa Finansów, styczeń 2001, www.mf.gov.pl

23. www.adamsmith.org/blog/international/a-map-of-eu-corporate-tax-rates
24. www.ec.europa.eu/europe2020/pdf/2_pl_annexe_part1.pdf
25. www.ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/gen_info/info_docs/tax_inventory/index_en.htm
26. www.firmyrodzinne.pl/download/tqm/przydatne/Panstwo%20solidarne%20z%20fiskusem.pdf
27. www.gazeta.pl
28. www.korwin-mikke.pl/wazne/zobacz/wegry_przyjmują_podatek liniowy_i_zmniejszają_cit/32619
29. www.mf.gov.pl
30. www.mf.gov.pl/dokument.php?const=3&dzial=149&id=48490&typ=news
31. www.paiz.gov.pl/files/?id_plik=10784
32. www.podatki.gazetaprawna.pl/tematy/a/artykuly-spozywcze-vat
33. www.podatki.wp.pl
34. www.podatki.wp.pl/kat,7069,title,Rostowski-tak-dla-podatku-liniowego-nie-dla-ulg,wid,12842964,wiadomosc.html?ticaid=1d917&_ticrsn=3; 16/12/2011
35. www.smith.org.pl/pl/pages/letters/20
36. www.wikipedia.pl
37. [www.World TAX Database](http://www.WorldTAXDatabase.com)
38. Zawadzka A., Przez 15 lat zapłaciliśmy ?, www.money.pl